

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra řízení a služeb

Program: Ekonomika a management

Obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

**Analýza aktuální dotační politiky ČR v
zemědělství a regionálním rozvoji**

Vedoucí:

Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Autor:

Bc. František Ondřích

2009

Děkuji vedoucí diplomové práce paní Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za metodickou pomoc a poskytnuté rady při vypracování diplomové práce.

Dále bych rád poděkoval svým rodičům za podporu a pochopení, které se mi z jejich strany dostalo během mého studia.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza aktuální dotační politiky ČR v zemědělství a regionálním rozvoji“ vypracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v příložené bibliografii.

Ve Zvíkově, duben 2009

.....

Bc. František Ondřich

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Literární přehled.....	9
2.1. Teoretická východiska.....	9
2.1.1. Definice pojmu subvence.....	9
2.1.2. Dotační politika.....	11
2.1.2.1. Faktory ovlivňující dotační politiku.....	12
2.1.2.2. Směry dotační politiky.....	12
2.1.2.3. Důvody používání dotací v zemědělství.....	13
2.2. Vývoj zemědělství v České republice po roce 1989.....	13
2.3. Stav zemědělství v ČR.....	15
2.3.1. Stav zemědělství v letech 1990 – 1992.....	15
2.3.2. Stav zemědělství v letech 1993 – 1998.....	15
2.3.3. Stav zemědělství v letech 1999 – 2003.....	16
2.3.4. Stav zemědělství v letech 2004 – 2006.....	18
2.3.5. Stav zemědělství v roce 2007.....	20
2.3.6. Stav zemědělství v roce 2008.....	20
2.4. Popis dotační politiky v jednotlivých letech.....	20
2.4.1. Dotační politika 1990 – 1993.....	20
2.4.1.1. Dotační politika 1990.....	21
2.4.1.2. Dotační politika 1991.....	22
2.4.1.3. Dotační politika 1992.....	22
2.4.1.4. Dotační politika 1993.....	23
2.4.2. Dotační politika 1994 – 2001.....	23
2.4.2.1. Dotační politika 1994.....	24
2.4.2.2. Dotační politika 1995.....	24
2.4.2.3. Dotační politika 1996.....	25
2.4.2.4. Dotační politika 1997.....	25
2.4.2.5. Dotační politika 1998.....	26
2.4.2.6. Dotační politika 1999.....	27
2.4.2.7. Dotační politika 2000.....	27
2.4.2.8. Dotační politika 2001.....	28
2.4.2.9. Dotační politika 2002.....	29
2.4.2.10. Dotační politika 2003.....	30
2.4.3. Dotační politika 2004 – 2006.....	32
2.4.3.1. Dotační politika 2004.....	32
2.4.3.2. Dotační politika 2005.....	34
2.4.3.3. Dotační politika 2006.....	36
2.4.4. Dotační politika 2007 – 2008.....	37
2.5. Regionální rozvoj v ČR.....	38
2.5.1. Co je to Regionální rozvoj a co podporuje?.....	38
2.5.2. Financování regionálního rozvoje.....	40
2.5.3. Regionální rozvoj v ČR v před rokem 2004.....	43
2.5.4. Regionální rozvoj v ČR v letech 2004 – 2006.....	46
2.5.5. Regionální rozvoj v ČR v letech 2007 – 2013.....	49

2.5.5.1 Cíl Konvergence.....	49
2.5.5.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	50
2.5.5.3. Cíl Evropská územní spolupráce.....	50
3. Cíle a metodika.....	51
3.1. Cíl práce.....	51
3.2. Zdroje vstupních informací.....	51
3.3. Období šetření.....	51
3.4. Postup práce.....	51
3.5. Zpracování informací.....	52
4. Řešení problematiky.....	53
4.1. Možnosti získání dotací v zemědělství a regionálním rozvoji.....	53
4.1.1. Strukturální fondy EU.....	53
4.1.2. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	54
4.1.3. Národní dotace.....	54
4.1.4. Grantové podpory Krajských úřadů.....	55
4.2.5. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF).....	57
4.2. Postup při získávání dotací.....	57
4.2.1. Postup při získávání dotací ze strukturálních fondů EU.....	57
4.2.2. Postup při získávání dotací z Evropského zemědělského fondů pro rozvoj venkova (EAFRD).....	59
4.2.3. Postup při získávání Národních dotací.....	60
4.2.4. Postup při získávání grantů Krajského úřadu.....	60
4.2.5. Postup při získávání z PGRLF.....	61
5. Provedení analýzy.....	63
5.1. SWOT Analýza	63
5.2. Charakteristika analyzovaného subjektu.....	64
5.2. Přijaté dotace v letech 2002 – 2008.....	64
5.2.1. Přijaté dotace v roce 2002.....	64
5.2.2. Přijaté dotace v roce 2003.....	65
5.2.3. Přijaté dotace v roce 2004.....	66
5.2.4. Přijaté dotace v roce 2005.....	66
5.2.5. Přijaté dotace v roce 2006.....	67
5.2.6. Přijaté dotace v roce 2007.....	69
5.2.7. Přijaté dotace v roce 2008.....	70
6. Diskuze.....	71
7. Závěr.....	73
8. Resumé.....	77
9. Použitá literatura.....	78
10. Přílohy.....	83
10.1. Tabulky přijatých dotací sledovaného subjektu v jednotlivých letech.....	83

1. Úvod

Během posledních let se muselo naše hospodářství vypořádat s celou řadou změn. Mezi nejzásadnější můžeme řadit restrukturalizaci ekonomiky v rámci přechodu z centrálně plánovaného hospodářství na hospodářství tržní po roce 1989. Další zásadní změnou byl vstup naší země do Evropské unie 1. května 2004.

V mé práci bych se chtěl zaměřit na změny ve sféře zemědělství a v regionálním rozvoji.

Oblast zemědělství jsem si vybral z toho důvodu, že do této oblasti plyne značný objem finančních prostředků ze státního rozpočtu – a to ve formě dotací. Dotace v zemědělství mohou být poskytovány celou řadou způsobů (např. dotace účelové, investiční, k hospodářskému výsledku...)

Oblast regionálního rozvoje je zase zajímavá tím, že se bezprostředně dotýká nás všech. Každý žijeme v nějakém regionu a je tedy zajímavé odkud do tohoto regionu mohou přitéci finanční prostředky na jeho rozvoj.

Diplomová práce má za úkol shrnout základní pojmy a poznatky týkající se dotací plynoucích do zemědělství a regionálního rozvoje, popsat jejich vývoj do současné doby a zastínit jejich rozvoj v budoucích letech.

2. Literární přehled

2.1. Teoretická východiska

2.1.1. Definice pojmu subvence

V tržních ekonomikách se pod pojmem subvence rozumí podpora ze státního rozpočtu (u nás nejčastěji v souvislosti s oblastí zemědělství). V ČR se používá ještě další termín – dotace. Dotace jsou používány pro nejrůznější formy úhrady nákladů v zemědělství ze státního rozpočtu mimo pevné nákupní ceny. Dále jsou používány v úředních sděleních a materiálech Ministerstva zemědělství České republiky (MZe ČR) a Ministerstva financí České republiky (MF ČR) pro další formy subvencí pro podporu rozvoje zemědělství i po liberalizaci cen a fungování tržní ceny (tj. Po roce 1990).

Pro srovnání uvádím definici pojmu subvence od několika autorů. V textu budu považovat pojmy subvence, dotace nebo podpora za totožné.

BERNARD – COLLI (1992) uvádějí, že subvence jsou definitivně platné odsouhlasené výdaje ve prospěch veřejné nebo soukromé osoby s cílem snížit nebo nahradit jisté náklady nebo podpořit nějakou jednoznačnou akci. Termín se používá při převodech uskutečňovaných veřejným společenstvím ve prospěch jiných veřejných, sociálních institucí nebo podniků.

PEARCE (1995) rozumí pod pojmem subvence platby, pod kterými vláda popřípadě soukromá osoba vráží klín mezi cenu hrazenou spotřebitelem a náklady výrobce, takže cena bude nižší než mezní náklady. Tato platby sledují řadu cílů:

- transfer od daňových plátců k výrobcům nebo spotřebitelům určitého statku (např. s cílem zvýšit důchody farmářů),
- snaha ovlivnit chování strany nabídky, respektive poptávky,

například v přítomnosti vnějších úspor,

- udržování cen vybraných výrobků na nízké a stabilní úrovni, např. v rámci antiinflační politiky.

Ekonomové SAMUELSON – NORDHAUS (1991) používají pro subvenci tuto definici. Subvence je platba vlády firmě nebo domácnosti, která poskytuje nebo spotřebovává určitou komoditu. Vláda například často subvencuje potraviny tím, že zaplatí část výdajů na potraviny za domácnosti s nízkým důchodem.

MUSGRAVE, MUSGRAVEOVÁ (1994) chápou dotace jako výdaje státního rozpočtu, které mohou být poskytovány v různých formách, přičemž jedním z hlavních problémů při formování systému dotací je, zda by se dotace měly, či neměli podmiňovat finanční spoluúčastí příjemce dotace. Dotace dělí na dotace bez spoluúčasti a dotace se spoluúčastí.

Dotace bez spoluúčasti – v tomto případě dochází i k substitučnímu efektu. Ceny veřejných statků se v poměru k cenám sníží, proto může klesnout i spotřeba soukromých statků. Stejného cíle lze tedy s nižšími náklady dosáhnout pomocí dotace se spoluúčastí. Tento druh dotace je totiž ve skutečnosti účelovou dotací, která podporuje poskytování pouze veřejných statků, zatímco dotace bez spoluúčasti je obecná a lze ji prostřednictvím snížení daně využít i na nákup dodatečných soukromých statků.

Dotace se spoluúčastí – vzhledem k tomu, že užití této dotace není omezeno, je tato dotace vlastně ekvivalentní obecné důchodové dotaci. Vyvolává pouze důchodový efekt, který je obvykle kladný, a který zvýší výdaje na veřejné i soukromé statky. Část dotace se totiž může vzhledem ke snížení daní stát zdrojem soukromé spotřeby.

Podle BEČVÁŘOVÉ (1993) slouží dotace k nápravě poruch trhu, odráží vliv externalit a umožňuje stabilizaci důchodů ve vybraných odvětvích. Dotace vyvolávají náklady, spojené s jejich

uplatněním, a tím ovlivňují rozdíl mezi výdaji společnosti na danou dotační politiku a jejími projevy v důchodu příjemce.

Základní formy dotace jsou:

1. cílené transfery celkové částky,
2. proporcionální subvence primárních faktorů,
3. subvence výstupu / subvence na vstupy
4. podpora tržních cen.

KORDÍK, IVANIČKOVÁ (1993) berou systém dotací jako princip, kdy jakákoliv aktivita na jakékoliv úrovni podporující aktivní či jinak společensky žádoucí ekonomickou činnost je vítaná a společensky preferovaná. Dotace všeobecně jsou konstituované proto, aby pomohly formovat porozvojové klima tam, kde ze subjektivních, nebo objektivních příčin takovéto klima nevzniká samovolně. Jsou tedy určeny na to, aby iniciovaly ekonomické oživení.

2.1.2. Dotační politika

Dotační politika, uplatňující se v zemědělství, má svůj důvod už v samotném charakteru zemědělského podnikání (mimoprodukční funkce zemědělství, strategický význam potravin). Potřeba dotovat zemědělství je odůvodněna tím, že dotace mohou napomáhat řešení problému a cílů společnosti se kterými se trh neumí sám vypořádat (ekologie, ochrana životního prostředí) nebo by jeho řešení bylo necitlivé a mohlo by mít nežádoucí důsledky, a nebo by jeho řešení přišlo se zpožděním. Účelem dotací je tedy ochrana společnosti před nežádoucími důsledky tržního hospodářství.

Vytváření tržně orientovaného podnikatelského prostředí v zemědělství bylo na rozdíl od většiny ostatních odvětví naší ekonomiky spojeno s řádovými změnami v poptávce po jeho produktech, což spolu s monopolní pozicí odvětví vstupů i

zpracovatelů v uvedené fázi, limitovalo možnosti využití liberalizace cen zemědělských produktů na počátku ekonomické reformy. Uplatnění jednotlivých principů současně znamenalo i snížení státních regulačních zásahů jak formou omezené podpory tržních cen, tak zejména v dotační politice. V této oblasti došlo nejen k téměř dvoutřetinovému poklesu finančních prostředků, ale i k zásadní změně účelu a forem jejich poskytování. Tím prakticky naráz snížila možnost růstu příjmů realizací produktů prvovýroby a současně byly zrušeny zdroje „dodatkového příjmu“ z finančních prostředků prostřednictvím dotací k cenám (BEČVÁŘOVÁ,1996).

2.1.2.1. Faktory ovlivňující dotační politiku

Faktory mající vliv na dotační politiku zemědělství vymezuje BEČVÁŘOVÁ (1996) takto:

- struktura a rozmístění podnikatelských subjektů,
- vliv přírodních podmínek,
- relativně nízká cenová pružnost poptávky po potravinách,
- nízká pružnost nabídky zemědělských produktů,
- omezená a nákladově náročná skladovatelnost většiny zemědělských a potravinářských výrobků,
- pouze dílčí odpovědnost zemědělců za výrobu nekontaminovaných potravin – kvalitu zdravé výživy,
- snižování podílu výdajů spotřebitelů za potraviny při současném růstu příjmů,
- relativní nemobilita práce v zemědělství.

Podpora dalších funkcí zemědělství má rozhodující úlohu v tvorbě venkovského životního prostředí.

2.1.2.2. Směry dotační politiky

Základní formy dotací vyskytujících se v zemědělství jsou tyto:

- podpora tržních cen (Státní fond tržní regulace, od roku 2000

- pak Státní zemědělský intervenční fond),
- přímé dotace (investiční a neinvestiční),
- podpora bankovního úvěru.

2.1.2.3. Důvody používání dotací v zemědělství

BEČVÁŘOVÁ (1996) vidí důvody využití dotací hlavně v:

1. potřebě podpory zvýšení výnosnosti kapitálu v podmínkách renesance vlastnických vztahů v zemědělství,
2. řádová změna v cenových relacích a v poptávce po jednotlivých komoditách bez možnosti přizpůsobování výrobců (nedostatek informací),
3. nezbytnost podpory konkurenceschopnosti v cenách exportu přebytků na zahraničních trzích,
4. nezbytnost reakce na řádový pokles poptávky = útlum a jeho kompenzace (transfery do důchodu zemědělců),
5. potřeba řešení externalit, veřejného zboží, služeb.

2.2. Vývoj zemědělství v České republice po roce 1989

Po roce 1989 dochází v sektoru zemědělství k radikálním změnám a prudkému rozvoji. Toto přineslo spoustu kladných výsledků, ale tento přerod se nevyhnul problémům.

V České republice dochází k transformačnímu procesu v agrárním sektoru, která překonává problémy násilné kolektivizace zemědělství v 50. letech a vytváří základ pro další tržně orientovaný vývoj. Tento proces se soustřeďuje na transformaci zemědělských družstev, privatizaci státních statků a potravinářských podniků a vypořádání restitučních nároků. Nejdůležitějším úkolem byla co nejrychlejší tvorba nových zemědělských podniků na základě vyřešení majetkových práv u zemědělské půdy a dalšího zemědělského majetku a udržení těchto nově vzniklých podniků na trhu. Aby se toto podařilo, bylo nutné

zvýšit produktivitu, konkurenceschopnost a orientaci na tržní hospodářství. Dalšími úkoly bylo toto zvýšení výkonnosti udržet, posílit mezinárodní konkurenceschopnost, lépe rozmístit produkci s ohledem na přírodní a tržní podmínky, začít využívat i marginální půdu a v neposlední řadě modernizovat používanou techniku a technologie a zajistit kvalitní biologický materiál pro produkci. Na zemědělství jsou dále kladeny další nové požadavky (trvale udržitelný rozvoj, minimalizace negativních dopadů na životní prostředí atd.)

Roky 1991 – 1992 jsou ve znamení znovuzrození malých rodinných farem (s výměrou cca 20 ha), kterým byl vydán majetek zpět formou restitucí. V dalších letech dochází k nárůstu těchto farem. V roce 1992 byl jejich počet 10 000, v roce 1994 tento počet narostl na 75 000 a tyto farmy obhospodařovali 20 % veškeré zemědělské půdy. I přesto zůstávala většina půdy v nyní už transformovaných družstvech, akciových společnostech a společnostech s ručením omezeným.

Do roku 1989 bylo zemědělství preferováno podstatně více než průmyslová sféra nebo terciér. Během transformace dochází ke změně tohoto postoje a v důsledku toho dochází k poklesu počtu pracovníků v zemědělství a tudíž k poklesu podílu zemědělské výroby na celkové zaměstnanosti. Na tento pokles pracovních sil má vliv i pomalejší nárůst mezd v porovnání s průmyslem, fyzická a časová náročnost práce v zemědělství a její sezónnost.

Politika soběstačnosti v oblasti zemědělských produktů, která byla dříve preferovaná, již není ústředním cílem současné zemědělské politiky. Ale neznamená to, že zabezpečení potravin není důležité. Dále je žádoucí udržení cenové stability zemědělských výrobků, čímž by měla být zajištěna stabilita příjmů zemědělských výrobců. To by mělo být výhodné jak pro výrobce, tak pro spotřebitele.

2.3. Stav zemědělství v ČR

2.3.1. Stav zemědělství v letech 1990 – 1992

V těchto letech dochází k přechodu na tržní hospodářství. Subjekty podnikající v zemědělství se musely přizpůsobit novým ekonomickým podmínkám a odbytovým možnostem. Dochází k prudkému růstu vstupů do zemědělské prvovýroby a v důsledku toho k zvýšení cen základních potravin. To vedlo k poklesu poptávky u některých, pro zemědělství významných, komodit (mléko, maso). Je vytvořen Federální fond tržní regulace (FFTR). FFTR má zaručit cenovou stabilitu, omezit cenové výkyvy a garancí minimálních cen působit jako stabilizátor trhu. V důsledku rozdělení republiky je v roce 1992 je FFTR zrušen a vzniká Státní fond tržní regulace v zemědělství (SFTR), který má stejné úkoly. Další zřízená instituce je Pozemkový fond ČR (PF ČR). PF ČR spravuje státní majetek především po státních statcích, má v kompetenci realizaci restitucí a privatizaci státních pozemků.

2.3.2. Stav zemědělství v letech 1993 – 1998

Na počátku tohoto období dochází k zásadní změně. Tím je změna daňového systému. Je zavedena zcela nová daňová soustava. Je zrušena daň z obrátu a nahrazena daní z přidané hodnoty.

V roce 1994 zahajuje svojí činnost Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF). Z něj směřují prostředky hlavně do oblastí s intenzivní zemědělskou výrobou. Začínají být podporované i mimoprodukční funkce zemědělství, na jejichž udržení má zájem celá společnost.

Do roku 1995 dochází ještě k poklesu produkce, od tohoto roku nastává mírný růst. V důsledku poklesu poptávky dochází k snižování stavu skotu a prasat. Snižuje se podíl orné půdy (o 1 – 2 % ročně). Nadále se snižuje počet zaměstnanců v zemědělství

(1993 – 6,4 %, 1994 – 5,1 %, 1995 – 4,9 %, 1996 – 4,6 %, 1997 – 4,4 %, 1998 – 4,2 %), ale na druhou stranu stále roste produktivita práce.

Po několika letech, kdy byla obnova hmotného investičního majetku minimální dochází v letech 1995 a 1996 ke zvýšení investic do zemědělství. Celková suma tohoto zvýšení včetně lesnictví činí v těchto letech 13 505 mil. Kč. Rozhodující podíl na tomto zvýšení má PGRLF.

V roce 1997 dochází ke zpomalení růstu HDP na 1 %, což sebou nese i zpomalení růstu zemědělství a pokles investic do zemědělství (omezení obnovy technologických linek). Tento pokles souvisí také s omezením působnosti PGRLF na základě úsporných rozpočtových opatření.

Rok 1998 znamená pro ČR ekonomickou krizi, HDP klesá v porovnání s předchozím rokem o 2,7 %. Množství investic do zemědělství se opět snížilo, a to o 22,4 %. Dochází k mírnému stírání rozdílů mezi podniky hospodařícími v oblastech s příznivými podmínkami a podniky hospodařícími horších přírodních podmínkách ve prospěch podniků s horšími podmínkami. Toto je způsobeno meziročním zvýšením podpor na údržbu krajiny. Dále došlo ke změně priorit hospodářské politiky a MZe ČR předložilo první porevoluční resortní koncepci. Cílem nové koncepce je zastavit snižující se rozměr zemědělství, zlepšit postavení a konkurenceschopnost výrobců a zpracovatelů a přivést do Evropské unie (EU) české zemědělství v pozici rovnocenného partnera. V souladu s touto koncepcí probíhala institucionální příprava agrárního sektoru na vstup do EU a dotační politika je zaměřena na zotavení a stabilizaci sektoru.

2.3.3. Stav zemědělství v letech 1999 – 2003

Podmínky, ve kterých probíhal vývoj zemědělství a agrárního

sektoru v roce 1999, se vyznačovaly nadále obtížnou makroekonomickou situací, nestabilním podnikatelským prostředím, cenovou krizí na agrárním trhu a zemědělskou politikou orientovanou zejména na stabilizaci a zlepšení příjmů zemědělských podniků. Makroekonomická situace v ČR byla ve znamení doznívající hospodářské recese, která započala v roce 1997. Stále dochází k poklesu HDP, ale v roce 1999 dochází k jeho zastavení. Největší vliv na zastavení poklesu HDP měl zahraniční obchod. Došlo ke snížení záporného salda obchodní bilance (o 15% nižší záporné saldo než v roce 1998).

Na rozdíl od roku 1999, v jehož průběhu ještě doznívala hospodářská recese, vyznačovaly se podmínky vývoje zemědělství a agrárního sektoru v roce 2000 příznivější makroekonomickou situací. Ekonomický růst, měřený přírůstkem HDP, se pohyboval na úrovni 2,6%. Relativně příznivý proti předchozímu roku byl i vývoj cen na agrárním trhu. Přetrvávala však nestabilita podnikatelského prostředí a zemědělství postihlo katastrofální sucho. Zemědělská politika byla zaměřena jak na řešení aktuálních problémů, tak na pokračující přípravu českého agrárního sektoru na systém jeho budoucího fungování v rámci Evropské unie a její Společné zemědělské politiky (SZP). V souhrnu zemědělská politika výrazně přispěla ke změně trendu finančních výsledků zemědělství z předchozích let. Zemědělské podniky dosáhly v roce 2000 po delší době kladného souhrnného hospodářského výsledku.

V roce 2001 se podmínky vývoje českého zemědělství a agrárního sektoru se podobně, jako v loňském roce, a vyznačovaly příznivou makroekonomickou situací. Ekonomický růst, měřený přírůstkem HDP, vzrostl na 3,6 %. Pozitivním výsledkem zemědělství bylo dosažení kladného hospodářského výsledku 3,3 mld. Tento výsledek je o to příznivější, že byl dosažen druhý rok po sobě. Přispělo k němu zvýšení zemědělské produkce podpořené

zemědělskou politikou (přímé a nepřímé podpory).

Zatímco v roce 2001 byl proti předchozímu roku zaznamenán lepší hospodářský výsledek, došlo v roce 2002 k výraznému zhoršení situace v českém zemědělství. Bylo to odrazem celkové makroekonomické situace. Ekonomický růst se snížil na 2 %. Objem zemědělské produkce se proti předcházejícímu roku snížil o 4,4 %. K poklesu rostlinné produkce došlo v důsledku nižších hektarových výnosů a částečně i vlivem povodní. To se negativně promítlo do finančních výsledků hospodaření zemědělských podniků, které vykázaly ztrátu ve výši 3,5 mld.

Po zpomalení tempa růstu ekonomiky ČR v roce 2002 v důsledku recese světového hospodářství, se v roce 2003, tempo rozvoje v ČR, vyjádřené meziročním růstem HDP, zrychlilo (z 2,0 % v roce 2002 na 2,9 % v roce 2003), ale nedosáhlo žádoucí dynamiky. Zemědělství bylo také v roce 2003 výrazně postiženo nepříznivými povětrnostními podmínkami, zejména vláhovým deficitem v jarním období, což se spolu s dalším meziročním poklesem odbytových cen projevilo v poklesu zemědělské produkce (ve stálých i běžných cenách) a v záporném hospodářském výsledku tohoto odvětví, který činil 1,1 mld. Kč.

2.3.4. Stav zemědělství v letech 2004 – 2006

Česká ekonomika navázala v roce 2004 na pozitivní tendence předchozího roku. Její vývoj probíhal za příznivějších podmínek po vstupu ČR do EU. Hrubý domácí produkt (HDP) vzrostl meziročně reálně o 4,4 %. Pro české zemědělce byl rok 2004 zcela zásadní ze dvou důvodů. Za prvé průběh počasí byl mimořádně příznivý a znamenal rekordní sklizeň rostlinné produkce, za druhé byl rokem vstupu země do Evropské unie, což mělo dalekosáhlý dopad na celkový hospodářský výsledek agrárního sektoru. V důsledku příznivých klimatických podmínek došlo k meziročnímu nárůstu

hrubé zemědělské produkce o téměř 15 procent. Vyšší produkce, spolu s růstem cen zemědělských výrobců o více než 8 procent a přitom nižším nárůstem cen vstupů ve výši necelých 7 procent vedla ke zlepšení podmínek pro podnikatele. Připočteme-li k tomu skutečnost, že v roce 2004 přitekly do našeho zemědělství první finanční prostředky ze společných fondů Evropské unie, zejména přímé platby, v celkové výši 11,2 mld. korun, je logické, že jsme se v konečném důsledku dočkali velmi dobrého hospodářského výsledku. Ten dosáhl výše téměř 9 mld. Kč. Nikdy dříve v novodobé historii českého zemědělství nedosáhlo toto odvětví tak výrazně kladného salda.

Rok 2005 můžeme zpětně považovat celkově za úspěšný. Vývoj národního hospodářství se v roce 2005 vyznačoval především vysokým tempem přírůstku HDP ve stálých cenách, které se meziročně zvýšilo o 1,3 % a dosáhlo (za dobu existence samostatné ČR rekordních) 6 %. V porovnání s eurozónou (EU 12) bylo tempo hospodářského růstu v ČR vyšší o 4,7 % a v porovnání s EU 25 o 4,4%. Potvrdilo se, že vstup do Evropské unie přinesl významné zlepšení ekonomických výsledků našeho zemědělství. Zisk ve výši 7,6 mld. Kč to jen potvrzuje. Vytvořily se tak příznivé podmínky pro další rozvoj zemědělství, včetně snížení jeho zadluženosti a zvýšení úrovně odměn za práci. Počasí, které nemálo ovlivňuje výsledky hospodaření, zemědělcům v roce 2005 spíše přálo.

V roce 2006 si naše národní hospodářství udrželo zvyšující se tempo ekonomického růstu. V tomto roce dosáhlo 6,9 %. Díky prostředkům z EU dále pokračuje rozvoj zemědělství a snižování jeho zadluženosti. Produkce zemědělství byla nižší než v předchozím roce. Bylo to způsobeno hlavně nepříznivými klimatickými podmínkami, díky kterým se snížil výnos oproti loňskému roku u všech plodin. Díky nárůstu podpor se však

podarilo udržet hospodářský výsledek na úrovni 7 mld. Kč.

2.3.5. Stav zemědělství v roce 2007

V tomto roce dochází k mírnému poklesu tempa ekonomického růstu oproti předchozímu roku. Přírůstek HDP činil 6 %. Toto tempo bylo vyšší než tempo růstu HDP Evropské unie. Zisk zemědělské prvovýroby výrazně převýšil výsledek předchozího roku. A je odhadován na 13,7 miliardy korun, zatímco v roce 2006 byl kolem sedmi miliard korun. Tento nárůst je zapříčiněn zvýšeným množstvím čerpaných podpor a hlavně rychlým růstem cen obilovin a mléka v závěru roku.

2.3.6. Stav zemědělství v roce 2008

Začátek tohoto roku byl ve znamení vysokého tempa ekonomického růstu. Během roku se však rozbíhá celosvětová finanční a posléze i hospodářská krize. V důsledku krize dochází k jeho propadu a v čtvrtém kvartálu se tempo růstu pohybovalo ve výši 1 % HDP. Pokud bychom brali údaje za celý rok, činilo by tempo růstu HDP 3,5 %. I přes tento propad dosáhlo zemědělství druhý nejlepší výsledek po vstupu Česka do EU ve výši 9,7 mld. Kč zejména díky vysokým výkupním cenám zemědělských komodit na začátku roku.

2.4. Popis dotační politiky v jednotlivých letech

2.4.1. Dotační politika 1990 – 1993

Podle KUBIČKOVÉ (2002) se po roce 1989 státní dotační politika zemědělství postupně zcela změnila. Její důraz se soustředil na podporu privatizace, transformace a restrukturalizace zemědělství, při zdůraznění kritérií efektivity užití dotačních prostředků. Změna účelu poskytování dotací byla doprovázena výrazným poklesem jejich objemu a změnami forem jejich

poskytování.

V tomto období byly dotační prostředky v průměru věnovány na investiční rozvoj (42,2 %), na regulaci agrárního trhu (36,9 %), na neinvestiční podpory (14,8 %) a na rozvoj obecných služeb pro zemědělství (6,1 %). Výdaje na regulaci agrárního trhu měly sestupnou tendenci (ze 4,6 mld. Kč. V roce 1991 na 2,5 mld. Kč v roce 1993), což odpovídalo vývoji situace na trhu se zemědělskými komoditami (pokles přebytků). Podíl investičních dotací neustále rostl (z 30,9 % v roce 1991 na 57,5 % v roce 1993), zatímco podíl i objem neinvestičních podpor trvale a významně klesal (z 25 % v roce 1991 na necelá 2 % v roce 1993). Výdaje za obecné služby si zachovávaly 5 – 7 % podíl z celkových dotací a ostatních transferů, s tendencí mírného růstu.

Pro dotační politiku byl v tomto období charakteristický důraz na podporu vzniku a rozvoje soukromých podniků, především fyzických osob. Rok od roku se zvyšovala váha investičních dotací, přidělovaných v rámci podnikatelských subjektů fyzických osob hospodářstvím s velikostí nad 50 ha zemědělské půdy (z 22 % v roce 1992 na téměř 60 % v roce 1993). Lze konstatovat, že s využitím investičních podpor se podíl podnikatelských subjektů fyzických osob na zemědělské půdě (z.p.) ČR zvýšil z prakticky nulové úrovně v roce 1989 na více než 18 % v roce 1993. Při poskytování účelových dotací stanovuje Mze ČR spolu s MF ČR pro jednotlivé kalendářní roky zásady a pravidla dotační politiky, na jejichž základě se uzavírají mezi příjemci dotací a Mze ČR dotační smlouvy, ve kterých byly stanoveny konkrétní podmínky užití dotačních prostředků. KUBIČKOVÁ (2002)

2.4.1.1. Dotační politika 1990

I když v roce 1989 u nás díky revoluci proběhly zásadní změny, dotační politika měla v následujícím roce 1990 ještě pořád

prvky nástrojů centrálně plánované politiky. Dotační politikou byly nadále zvýhodňovány státní podniky a zemědělská družstva. I přes tyto nerovné výchozí podnikatelské podmínky vznikali už v roce 1990 soukromé formy hospodaření na z.p.

2.4.1.2. Dotační politika 1991

Teprve rok 1991 přináší zásadní změnu v dotační politice zemědělství. Ta byla zaměřena především na podporu privatizace, transformace a restrukturalizace zemědělství, a to v podmínkách akutního nedostatku finančního kapitálu v odvětví. Změna účelu poskytování dotací byla v reformním období doprovázena výrazným poklesem jejich objemu a změnami forem jejich poskytování. Dotační prostředky byly poskytovány hlavně na investiční rozvoj, neinvestiční podpory a podporu infrastruktury, zejména formou přímých dotací.

K poklesu objemu dotací do zemědělství od roku 1991, ve srovnání s obdobím do roku 1989, dochází jak snižování podílu výdajů ze státního rozpočtu do rozpočtové kapitoly MZe ČR, tak k delimitaci části těchto výdajů do rozpočtových kapitol jiných resortů.

V roce 1991 jsou dotační tituly rozděleny do tří hlavních částí:

1. programy privatizace,
2. programy restrukturalizace výroby a transformace podniků agrárně potravinářského komplexu (APK) do tržní ekonomiky,
3. rozvoj vědy, výzkumu, informatiky, poradenství a vzdělávání.

2.4.1.3. Dotační politika 1992

Po roce 1991, ve kterém převládala forma přímých dotací, se prosazovaly jako hlavní forma poskytování dotací bezúročné půjčky. V obou formách se dotace žadatelům poskytovaly převážně jen do určitého podílu prokázaných nákladů příslušného roku. Předpokladem pro poskytnutí bezúročné půjčky bylo předložení a

vyhodnocení podnikatelského záměru, který musel být zpracován podle závazné metodiky. Těžištěm zaměření dotační politiky byly investiční podpory novým soukromým subjektům (1 910 mil. Kč), což odpovídalo prioritám privatizační a transformační fáze vývoje zemědělství.

V roce 1992 byl dotační program rozdělen do tří hlavních částí:

1. zemědělství a zpracovatelský průmysl,
2. lesnictví,
3. vodní hospodářství.

2.4.1.4. Dotační politika 1993

Dotační politika v tomto roce je zaměřena téměř výhradně na investiční podpory při zdůraznění kritérií efektivity užití dotačních prostředků. Prioritními směry poskytování dotací tedy byl investiční rozvoj, infrastruktura a neinvestiční podpory. Formy poskytovaných dotací byly bezúročné půjčky (splacené nejpozději do 15-ti let ode dne uzavření smlouvy po jejím poskytnutí), přímé dotace, dotace úroků a splátky úvěrů. Způsob přidělování dotací byl prezentován decentralizovaným systémem. Po mnoha letech poprvé je zakotvena zásada rovnosti všem formám podnikání na půdě.

V tomto roce již nabyly dány podpory privatizace. Jinak byl systém dotací pojat nově a proto byly vytvořeny nové dotační programy, které byly z části výchozí pro další dotační politiku.

2.4.2. Dotační politika 1994 – 2001

Podle KUBIČKOVÉ (2002) dochází k zásadní změně v systému finanční podpory zemědělství a to co se týče objemu, účelu, ale i v mechanismu rozdělování.

2.4.2.1. Dotační politika 1994

V průběhu tohoto roku reagovalo MZe ČR v dotační politice na aktuální problémy agrární politiky. Podpora byla zaměřena na údržbu zatravněných pozemků, zatravnění orné půdy, ozdravování hospodářských zvířat a včelařství. Hlavní změnou byl dílčí dotační titul Údržba trvalých travních porostů, kdy byl tento titul rozčleněn podle charakteru pozemků. U dotačních titulů Restrukturalizace finálního užití zemědělské produkce a Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat byla změněna forma podpory z návratné finanční výpomoci na přímou dotaci.

V roce 1994 byla podpora zemědělství, orientovaná na životní prostředí, poskytována prostřednictvím dotací MZe ČR a PGRLF. Rozhodující část podpor financování provozu a investičního rozvoje byla tedy realizována nepřímo prostřednictvím PGRLF, formou garancí úvěrů a dotací části úroků z úvěru.

Východiska pro nový systém dotací:

1. podpořit příliv úvěrových zdrojů do zemědělství, snížit neatraktivnost zemědělství na finančním trhu,
2. využít prostředků státního rozpočtu formou, která odpovídá tržně konformnímu řešení,
3. vytvořit podmínky pro nastartování změn ve struktuře odvětví i činnosti jednotlivých subjektů zemědělství za pomoci cizího kapitálu.

2.4.2.2. Dotační politika 1995

V roce 1995 pokračovala dotační politika v základní orientaci nastoupené v roce 1994 v souvislosti se zahájením činnosti PGRLF, který se stal hlavní formou podnikatelské podpory v zemědělství. U většiny titulů je uplatňován princip stanovení výše dotace podle předem vyhlášených sazeb. Pouze výjimečně byla dotace

poskytována v závislosti na podnikatelském záměru.

Dále dochází k výrazné podpoře podhorských oblastí. Opět je novou vládou vyzdvížena důležitost zemědělství při tvorbě krajiny, jejíž ochrana jednotlivých složek je součástí programu ochrany životního prostředí.

K výraznému přesunu dotačních prostředků došlo ve prospěch řešení problematiky horších výrobních podmínek.

2.4.2.3. Dotační politika 1996

Dotační politika se soustředila podobně jako v roce 1995 na programy zalesnění, péče o krajinu a na podporu chovu masného skotu v extenzivních oblastech.

Z dotačních prostředků MZe ČR bylo umožněno poskytovat finanční podporu i subjektům mimo resort. Šlo zejména o obce do 5 tisíc obyvatel, kterým byla poskytnuta dotace na výstavbu a rekonstrukci vodovodů a na zajištění mimoprodukčních funkcí lesů ve vlastnictví obcí.

U většiny dotačních titulů je uplatňován princip stanovené výše dotace podle předem vyhlášených sazeb (na 1 ha, na 1 kus hospodářského zvířete apod.) a dále formou úhrady části prokázaných nákladů. Nebyly již poskytovány návratné finanční výpomoci ani dotace v závislosti na podnikatelském záměru.

2.4.2.4. Dotační politika 1997

V roce 1997 významnou formu podpory zemědělců představovaly přímé dotace. Zcela dominantním dotačním titulem byla Podpora údržby zemědělského půdního fondu v kulturním stavu v podhorských a horských oblastech. S cílem zastavit pokles stavů hospodářských zvířat v oblastech s vyšším zastoupením travních porostů s důrazem na zdravý odchov a postupné zvyšování kvality masa byl opět zařazen dotační titul na podporu chovu skotu bez tržní produkce pastevním způsobem, který byl limitován

počtem prvotek a krav. Nově byl v průběhu roku zařazen dotační titul na podporu pěstování lnu. Kontrola dědičnosti a užitkovosti hospodářských zvířat byla podpořena o třetinu nižší částkou. Z dotací byl zcela vyloučena podpora na ozdravování skotu. U ostatních dotačních titulů byla zachována kontinuita z předchozích let.

Z důvodů rozpočtových škrťů v rámci tzv. balíčků vládních opatření, prvního i druhého, byl snížen objem finančních prostředků určených na přímé dotace a pro PGRLF.

2.4.2.5. Dotační politika 1998

V roce 1998, po špatných zkušenostech z minulého roku v oblasti poskytování finančních prostředků prostřednictvím dotací, došlo ke změně dotačního systému.

Vedle sazeb pro jednotlivé dotační tituly vzniká také bodový systém, který umožňuje úplné rozdělení financí zemědělským podnikům. Tyto subjekty podávají žádosti o dotace s tím, že je jim znám počet přiznaných bodů, nikoliv však výše finančních prostředků. Kvůli náročnosti tohoto systému bylo zavedeno vyplácení záloh na jaře (v dubnu) a po sečtení všech bodů z celé ČR je stanovena skutečná hodnota bodu a proplacen doplatek. Toto bodové hodnocení se týká programů k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny a programů pomoci pro podporu méně příznivých oblastí. Aby prostředky sloužily zemědělské prvovýrobě, byl posledně jmenovaný program s chovem skotu.

Nově jsou zavedeny dotační tituly Chov dojných krav, Nákazový fond, Speciální poradenství, Podpora poradenství v zemědělství a lesnictví, Informatika, které pokračovaly i v následujícím roce 1999. Dotační titul Zazvěření oblastí postižených záplavami v následujícím roce již nepokračoval.

2.4.2.6. Dotační politika 1999

V roce byl, až na malé výjimky, zachován systém rozdělování z roku 1998. Prostřednictvím nařízení vlády č.24/1999 Sb. Došlo k podstatnému rozšíření ploch zemědělské půdy s nárokem na dotace, a to podle ceny půdy.

V roce 1999 byla zařazena řada nových dotačních titulů, a to Zavlažování zemědělských kultur a plodin, Podpora výroby metylesteru řepkového oleje, Podpora využívání BIOETANOLU jako alternativního paliva, Podpora výroby bramborového škrobu, Podpora sdružování zemědělských podniků za účelem společného zajištění poradenských služeb, podpora zvyšování kvality práce poradců a program Zavádění evropské legislativy – podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců.

Významný je posledně jmenovaný titul, jehož účelem je podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců u vybraných zemědělských komodit za účelem společného odbytu zemědělských výrobků a vytváření efektivní marketingové struktury. Předmětem podpory je formování a činnost nově vzniklých odbytových organizací výrobců v období od 1.1.1999, případně i dříve od 1.1.1997. Forma podpory je neinvestiční, přímá nenávratná dotace.

2.4.2.7. Dotační politika 2000

Finanční podpora pro rok 2000 vycházela ze zákona č.252/1997 Sb., o zemědělství a jejich alokace do zemědělství byla prováděny prostřednictvím:

1. Nařízení vlády k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství č.344/1999 Sb.,
2. podpůrných programů poskytovaných podle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor na základě podpůrných programů stanovených podle §2 odst.1

zákona 252/1997 Sb. pro rok 2000.

Podpůrné programy přímé podpory navrhované prostřednictvím Zásad pro poskytování podpor na základě podpůrných programů vycházely v roce 2000 z podpůrných programů v roce 1999 a obsahovaly některé nové programy, a to: Chov skotu, ovcí, koz a koní na trvalých travních porostech, Podpora spotřeby mléka za účelem snížení deficitu vápníku u dětské populace, dále pak Kompenzační platba za poskytnutí hodnověrných informací nutných pro zavedení objektivního systému mléčných kvót, podpora pěstování sladovnického ječmene pro zajištění konkurenceschopnosti vývozu sladu a udržení zahraničních trhů a Podpora zajištění informačních služeb pro poradenství.

2.4.2.8. Dotační politika 2001

Návrh dotační politiky pro rok 2001 vychází z Koncepce agrární politiky MZe ČR na období před vstupem ČR do EU, kde se s rokem 2001 počítá jako zlomovým mezi revitalizační a adaptační etapou.

Je zaveden nový institut alokace zdrojů do zemědělství – nově zřízený Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Dotační politika zásadně nenarušuje tok financí do sektoru a zachovává dosavadní kontinuitu. Dochází k zjednodušení a přesměrování toku financí tak, aby se způsob financování agrární politiky přiblížil způsobu uplatňovanému v EU.

Nově jsou vymezeny méně příznivé oblasti (LFA – less favoured areas) a oblasti s ekologickými omezeními. Tyto oblasti jsou charakterizovány zhoršenými přírodními a sociálně ekonomickými podmínkami, v jejichž důsledku zde mají zemědělci ztížené podmínky hospodaření. Vymezení LFA nahrazuje rozlišení podpor podle ceny a v návaznosti na to se ruší bodový systém hodnocení. Podpory v rámci některých programů jsou ohodnoceny

sazbou, která se liší podle toho, zda se subjekt nachází v LFA či nikoliv.

Základní dotační podpora orné půdy je podmíněna uvedením 5 až 10 % orné půdy do klidu. Zemědělec má na výběr, zda na půdě bude pěstovat tržní produkci nepotravinářského užití nebo ornou půdu využije na zelené hnojení. Administrací odložené půdy do klidu je pověřen SZIF.

Podpůrné programy v administraci SZIFu se týkají oblastí:

1. kompenzace uvedení půdy do klidu,
2. kompenzační platba na mléko,
3. programy zvýšení spotřeby,
4. subvencování vývozu,
5. intervenční nákupy.

Podpůrné programy přímé podpory navrhované prostřednictvím Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle §2 odst.,1 zákona č. 252/1997 pro rok 2001 obsahují některé nové podpory, a to Podpora výroby směsného paliva – bionafty s obsahem MEŘO (metyléster řepkového oleje) 31 %, Podpora zlepšování zdravotního stavu pšenice ozimé, zlepšení kvality řepky olejné, Podpora pro poradenství ve veřejném zájmu a podpora resortních vzdělávacích programů.

2.4.2.9. Dotační politika 2002

U dotací do zemědělství došlo v roce 2002 k výraznější změně jejich struktury, kdy značná pozornost byla věnována podporám chovu krav bez tržní produkce mléka, ovcí a koz, na udržování genetického potenciálu zvířat, osiv a sadby a na ozdravování plodin a zvyšování kvality osiv. Nově byl v roce 2002 zaveden podpůrný program na podporu zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu a na podporu

odbytu skotu. Dotace však již nebyly v roce 2002 poskytovány na podporu chovu dojených krav a na školní mléko; ekologická paliva byla v roce 2002 podporována z rozpočtových prostředků SZIF. Celkové podpory zůstaly v meziročním srovnání zhruba na stejné úrovni, avšak změnila se jejich struktura ve prospěch podpor na údržbu travních porostů pastvou a na ekologické zemědělství. Větší dotace byly v roce 2002 poskytnuty na odbahňování rybníků a výrazná podpora byla poskytnut zemědělským podnikům na kompenzaci škod způsobených povodněmi v srpnu 2002.

SZIF v tomto roce díky nepříznivému vývoji v odbytu některých komodit a mimořádnému poklesu cen zemědělských výrobců provedl zásadní změnu celkových výdajů. Objem výdajů vzrostl o 113 % v důsledku zvýšených subvencí na vývoz mlékárenských výrobků a na základě opatření z roku 2001 v oblasti intervenčních nákupů potravinářské pšenice a řepky.

O podporu z PGRLF zažádalo v tomto roce 1.920 žadatelů v těchto titulech (PROVOZ, INVESTICE, MLÁDÍ, EXPORT). Výše poskytnuté podpory činila 1,267 mld. Kč.

V roce 2002 byla převážná část zahraniční pomoci určené k rozvoji agrárního sektoru ČR poskytovaná ze strany EU prostřednictvím programu Phare. Pomoc byla zaměřena na vybudování potřebných administrativních struktur a mechanismů pro SZP. V roce 2002 byly také zahájeny podpory z programu SAPARD.

2.4.2.10. Dotační politika 2003

Celkové výdaje z rozpočtu MZe na podporu agrokompexu se meziročně zvýšily téměř o 5 %, přičemž výdaje bez finanční podpory zemědělců za zaorávky ozimů se v roce 2003 snížily téměř o 14 %. Výše dotací do zemědělství podle podpůrných programů a podpor podle nařízení vlády č. 505/2000 Sb., resp. 500/2001 Sb.,

se meziročně prakticky nezměnila. U dotací do zemědělství nedošlo v roce 2003 k výraznější změně jejich struktury proti roku 2002. Podobně jako v roce 2002 byla věnována značná pozornost podporám chovu krav bez tržní produkce mléka, ovcí a koz, udržování genetického potenciálu zvířat, osiv a sadby a na ozdravování plodin a zvyšování kvality osiv. Pokračoval v roce 2002 nově zavedený program na podporu zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu a na podporu odbytu skotu. U podpor podle nařízení vlády č. 505/2000 Sb., resp. č. 500/2001 Sb., se meziročně změnila jejich struktura ve prospěch údržby travních porostů pastvou a ekologického zemědělství. Výrazná podpora byla poskytnuta zemědělským podnikům na kompenzaci škod způsobených vymrznutím ozimů v roce 2003 a částečně také ještě na škody způsobené povodněmi v srpnu roku 2002.

V roce 2003 došlo vzhledem k nepříznivému vývoji odbytu některých komodit k výraznějším změnám v celkových výdajích SZIF na organizaci trhu. Celkové výdaje SZIF vzrostly v roce 2003 o 17,2 %. Příčinou bylo především zvýšení objemu subvencí na vývoz mlékárenských výrobků, živých selat, bramborového škrobu a ječmenného sladu. Přispěla k tomu i opatření v oblasti kompenzačních podpor, především nárůst kompenzačních podpor za uvádění půdy do klidu a splátky úvěru z roku 2002 a úroků z úvěru na intervenční nákup pšenice potravinářské.

Podpory z PGRLF byly v tomto roce shodné s předchozím rokem (PROVOZ, INVESTICE, MLÁDÍ, EXPORT).

V roce 2003 byla převážná část zahraniční pomoci určené k rozvoji agrárního sektoru ČR poskytovaná ze strany EU prostřednictvím programu Phare (pomoc byla zaměřena na vybudování potřebných administrativních struktur a mechanismů pro SZP) a z programu SAPARD (zvyšování konkurenceschopnosti,

trvale udržitelný rozvoj a plnění plánu).

2.4.3. Dotační politika 2004 – 2006

Rok 2004 byl pro dotační politiku zásadní. V tomto roce vstupuje ČR do Evropské unie. Otevřela se šance získat daleko větší objem prostředků. V tomto období mohou do zemědělství v ČR přitéci finanční prostředky ze společných fondů Evropské unie ve výši 250 mil EUR.

V roce 2004 se po vstupu ČR do EU měnil systém přímých plateb a podpor vyplácených do českého zemědělství. Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby. ČR uplatnila pro čerpání finančních prostředků z EU zjednodušený systém přímých plateb nazývaný „režim jednotné platby na plochu“ (Single Area Payment Scheme – SAPS).

Národní doplňkové přímé platby byly vypláceny ze zdrojů ČR a výplata byla provedena do doby vstupu do EU. Platby byly zaměřeny na ty sektory, které se v kombinaci s platbami SAPS jeví jako nejvíce ohrožené.

Ostatní přímé platby výrobcům jednotlivých komodit v zemědělství, mimo plateb SAPS a národních doplňkových přímých plateb, jsou součástí dotací MZe a plateb SZIF.

2.4.3.1. Dotační politika 2004

V roce 2004 se po vstupu ČR do EU měnil systém přímých plateb a podpor vyplácených do českého zemědělství. Nový systém přímých plateb vychází ze základních podmínek, které vymezil Kodaňský summit EU, a to v oblasti produkčních limitů, minimální výše přímých podpor ze zdrojů EU (u většiny komodit na počáteční úrovni 25 % podpor zemí EU 15). U přímých podpor byla vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů do dohodnuté úrovně (u většiny komodit na počáteční úroveň 55 % podpor stávajících zemí EU). Úroveň národních plateb rovněž

vychází z Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU na léta 2004 až 2013 schválené usnesením vlády č. 584 ze dne 9. června 2004. Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby – SAPS.

Národní doplňkové přímé platby byly vypláceny ze zdrojů ČR a výplata byla provedena do doby vstupu do EU (tj. do konce dubna 2004). Platby byly zaměřeny na ty sektory, které se v kombinaci s platbami SAPS jeví jako nejvíce ohrožené. Zde byla vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby) pro většinu komodit na úroveň 55 %

Ostatní přímé platby výrobcům jednotlivých komodit v zemědělství, mimo plateb SAPS a národních doplňkových přímých plateb, jsou součástí dotací MZe a plateb SZIF. Největší podíl z těchto plateb představují podpory výrobcům mléka placené do 30. 4. 2004. Jedná se o kompenzační podpory na vyrovnání újmy způsobené zavedením systému produkčních kvót mléka pro kvótový rok 2004/05.

Další podpory mohly získávat zemědělci v rámci strukturální politiky EU. přes programový dokument – Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ (OP Zemědělství). Bohužel se tento program naplno rozběhl až v roce 2005.

Dále je vytvořen Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP), který je orientován především na ekonomickou stabilizaci zemědělství v horších přírodních podmínkách a na uplatňování principů udržitelného rozvoje v zemědělském sektoru prostřednictvím agroenvironmentálních opatření (AEO). Z HRDP jsou podporovány tyto dotační tituly:

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti,
- Méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními,

- Agroenvironmentální opatření,
- Lesnictví,
- Zakládání skupin výrobců,
- Technická pomoc.

V tomto roce i nadále pokračovaly podpory z programu SAPARD.

2.4.3.2. Dotační politika 2005

V tomto roce opět největší podíl podpor připadl na přímé platby. Výrazně vzrostly podpory na Horizontální plán rozvoje venkova a na Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, jejichž 20% podíl z roku 2004 vzrostl na zhruba 31% podíl v roce 2005. Ve prvním roce plného členství ČR v EU vzrostl podíl zdrojů EU na celkových výdajích na agrární politiku ze 40 % na 50 %, což potvrzuje mimořádně pozitivní vliv vstupu ČR do EU na důchodovou úroveň českého zemědělství.

Hodnotíme-li, do jaké míry napomáhají podpory agrárnímu sektoru včetně venkova k plnění dlouhodobých cílů agrární politiky, tak největší část z celkových podpor byl v roce 2005 vynaložen na podporu příjmů zemědělských podniků. Druhou největší položku představují podpory ve prospěch zlepšování vztahu zemědělství k životnímu prostředí a venkovu. Značnou část těchto podpor tvoří platby LFA, které vedle svých environmentálních účinků v těchto oblastech přímo zvyšují příjmy zemědělských podniků.

Výše SAPS u většiny komodit v roce 2005 dosáhla úrovně 30 % podpor zemí EU 15. U přímých plateb byla vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby) pro většinu komodit pro rok 2005 na úroveň 60 % podpor stávajících zemí EU. V ČR administruje a kontroluje vyplácení

přímých plateb SZIF jako akreditovaná Platební agentura. K přímým platbám patří rovněž komoditní podpory mimo SAPS a národní doplňkové platby schválené EU jako národní podpory.

Poprvé dochází k čerpání dotací z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. OP je zaměřen především na podporu investičních akcí v agrárním sektoru. Skládá se ze tří priorit, které jsou dále rozpracovány na jednotlivá opatření a podopatření. Z tohoto programu je v tomto roce poskytnuta částka 3,56 mld. Kč.

V rámci HRDP byla v roce 2005 nově zavedena podpora integrovaných systémů pěstování ovoce nebo révy vinné. V roce 2005 byla také zahájena opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti a Zakládání skupin výrobců. V roce 2005 byly především vypláceny nároky na podpory HRDP 2004. Z nároků v roce 2005 bylo vyplaceno pouze 2,459 mld. Kč na podporu LFA. Ostatní podpory nárokované na rok 2005 budou vyplaceny v 1. pololetí 2006.

Po vstupu do EU vstoupil v platnost nový systém a nová struktura národních podpor zemědělství a venkova. Národní podpory podléhají schválení Evropskou komisí. V souboru národních podpor a opatření tvořily roce 2005 největší položku doplňkové přímé platby spolu s národními podporami vybraných komodit. Druhou velkou skupinu podpor představovaly dotační programy poskytované na základě „Zásad“ podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Další podstatnou část podpor představovaly podpory - dotace z úvěrů, poskytovaných prostřednictvím PGRLF především v rámci jednotlivých programů INVESTIC. Kromě toho poskytl PGRLF dotace úroků z překlenovacích úvěrů pro subjekty hospodařící v LFA (příjem žádostí byl ukončen k 20. 4. 2004). Významnou část národních podpor a opatření tvořily v roce 2005 také opatření na řešení dopadů zvýšení spotřební daně u nafty, daňová zvýhodnění u

bionafty a dále výdaje na tzv. obecné služby, tj. výzkum, servisní činnosti, monitoring cizorodých látek, pozemkové úpravy ad.

Zemědělci měli také možnost získat prostředky z dobíhajícího předvstupního programu SAPARD.

Souhrnně lze konstatovat, že meziroční zvýšení podpor do zemědělství o 27 % výrazně přispělo k utlumení zhoršených podmínek na agrárním trhu v roce 2005 (snížení cen zemědělských výrobců o 9,2 % a zvýšení cen vstupů o 4,0 %) a k udržení vysoce kladného souhrnného ekonomického výsledku zemědělství.

2.4.3.3 Dotační politika 2006

Největší podíl podpor připadl v tomto roce na přímé platby. Zvýšily se podpory na Horizontální plán rozvoje venkova a na Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, Druhý rok členství ČR v EU vzrostl podíl zdrojů EU na celkových výdajích na agrární politiku, což potvrzuje mimořádně pozitivní vliv vstupu ČR do EU na důchodovou úroveň českého zemědělství.

Také v tomto roce největší část z celkových podpor byla vynaložena na podporu příjmů zemědělských podniků. Další položku představují podpory ve prospěch zlepšování vztahu zemědělství k životnímu prostředí a venkovu (platby LFA).

Výše SAPS dosáhla úrovně 35 % podpor zemí EU 15. Po jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby) dosáhla úrovně 65 % podpor stávajících zemí EU. V ČR administruje a kontroluje vyplácení přímých plateb SZIF.

Pokračuje čerpání dotací z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Peněžní prostředky z tohoto programu činily 3,592 mld. Kč.

V rámci HRDP byly v roce 2006 poskytnuty prostředky na opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti a Zakládání skupin výrobců. Dochází k vyplácení nároků na podpory HRDP

2005. celková vyplacená suma činila 6,649 mld. Kč.

I v tomto roce část podpor představovaly podpory - dotace z úvěrů, poskytovaných prostřednictvím PGRLF především v rámci jednotlivých programů INVESTIC. Významnou část národních podpor a opatření tvořily výdaje na tzv. obecné služby, tj. výzkum, servisní činnosti, monitoring cizorodých látek, pozemkové úpravy ad.

Podpory agrokomplexu narostly v roce 2006 ve srovnání s rokem předchozím o 16,2 %, tedy o 5 miliard korun na celkových 35, 805 mld. Kč. což vedlo k udržení vysoce kladného souhrnného ekonomického výsledku zemědělství.

2.4.4. Dotační politika 2007 – 2008

V těchto letech k zásadním změnám podpor formou přímých plateb nedochází. Stále pokračuje jejich dorovnávání na úroveň E-15. Výše SAPS činila v roce 2007 40 % a v roce 2008 50 %. Po dorovnání národními doplňkovými platbami vzrostly podpory na 70 respektive 80 %.

Stále pokračuje čerpání z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, ale už nejsou přijímány nové žádosti. V roce 2007 nastává nové programovací období. Je přetvořena struktura fondů EU. Zemědělství je nově podporováno z Evropského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Je vytvořen nový programový dokument – Program rozvoje venkova (PRV). PRV je rozčleněn na pět os:

- Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářských činností venkova
- Osa IV – LEADER
- Osa V – Technická pomoc

Z PRV je v těchto letech vyplaceno cca 22 mld. Kč.

Také v těchto letech poskytuje podporu PGRLF. Podpora je poskytována v těchto programech. Program PŮDA, program ZEMĚDĚLEC a podpory pojištění.

2.5. Regionální rozvoj v ČR

2.5.1. Co je to Regionální rozvoj a co podporuje?

Smyslem regionálního rozvoje (RR) je dosáhnout trvalého a vyváženého rozvoje regionů a růstu kvality života všech skupin obyvatel regionů na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace. Stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje se stává cestovní ruch, který také patří mezi největší a nejdynamičtější se rozvíjející ekonomická odvětví. Podpora regionálního rozvoje a cestovního ruchu je realizována jak z prostředků EU, tak na národní a regionální úrovni.

Z dotovaných činností zaměřených na rozvoj měst a obcí, infrastruktury, cestovního ruchu a služeb souvisejících s ním lze vyjmenovat tyto:

- regenerace urbanizovaného území a zanedbaných území měst a vybraných obcí (brownfields),
- revitalizace a komplexní úpravy veřejných prostranství ve městech a vybraných obcích, regenerace veřejných prostranství panelových sídlišť,
- regenerace historických jader měst,
- výstavba, modernizace a infrastruktura regionálních zařízení veřejných služeb (školská zařízení, zdravotnická zařízení, zařízení sociální péče, zařízení pro sociální integraci,

objektů a zařízení pro kulturu, sport a volnočasové aktivity atd.),

- projekty na podporu rozvoje venkova a na obnovu obecního nebo krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou,
- výstavba, modernizace a rekonstrukce ubytovacích a stravovacích zařízení s přímou vazbou na cestovní ruch,
- výstavba či modernizace doprovodné turistické infrastruktury (např. kongresových a lázeňských center, sportovně rekreačních zařízení včetně zařízení pro rekreační plavbu, skanzenů, turistických informačních center apod.),
- rekonstrukce, obnova a zpřístupnění památek regionálního významu pro potřeby cestovního ruchu kulturního dědictví pro jejich využití v rozvoji cestovního ruchu,
- obnovu a rozvoj turistických stezek, cyklotras, lyžařských tras, hipostezek, naučných stezek včetně doplňkových zařízení,
- výstavba a rekonstrukce přístupových komunikací k turisticky využitelným objektům a památkám,
- podpora účasti na veletrzích,
- pořádání symposií, konferencí a seminářů o cestovním ruchu,
- podpora tvorby propagačních materiálů a podpora marketingových aktivit,
- tvorba produktů cestovního ruchu,
- marketingové a informační kampaně,
- marketingové strategie,
- rozvoj informačních systémů cestovního ruchu,
- rozvoj organizace a řízení cestovního ruchu.

2.5.2. Financování regionálního rozvoje

Struktura financování RR může být různorodá. Počínaje rozpočty obcí přes rozpočty krajů k rozpočtům států až po rozpočty nadnárodních subjektů např. EU.

Téma RR stalo velmi často diskutovaným tématem jednání na různých úrovních. Výsledkem těchto jednání v obecné rovině byla dohoda o vytvoření fondů, do kterých se budou odvádět prostředky. Tyto prostředky pak budou přerozdělovány na jednotlivé projekty podporující RR.

RR byl a je zásadní oblast podpory Evropské unie. Do roku 2006 byl financován z těchto Strukturálních fondů EU:

1. **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** - zaměřuje na investice do výroby určené k vytváření nových nebo stávajících pracovních míst; investice do infrastruktury s různými možnostmi závislými na Cíli 1 včetně transevropských sítí pro regiony zařazené do Cíle 1; investice do vzdělání a zdraví pro regiony zařazené do Cíle 1; rozvoj místního potenciálu: místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech; výzkum a rozvoj; investice zaměřené na životní prostředí.
2. **Evropský sociální fond (ESF)** – se zaměřuje na integraci nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností; integraci mladých lidí do pracovního procesu; integraci osob vyloučených z trhu práce; podporu stejných příležitostí na trhu práce; adaptaci pracovníků na průmyslové změny; stabilizaci a růst zaměstnanosti; posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii; posílení systému vzdělávání a další kvalifikace.
3. **Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)** - se zaměřuje na podporu zemědělského podnikání a zachování životaschopných zemědělských komunit v horských nebo

méně příznivých oblastech; podporu začínajícím mladým zemědělcům; podporu ustanovení producentů asociací; konverzi, diverzifikaci, reorientaci a podporu kvality zemědělské produkce; rozvoj venkovské infrastruktury; podporu investic do cestovního ruchu; ostatní opatření jako jsou prevence přírodních pohrom, obnova vesnic, ochrana venkovského (kulturního) dědictví, rozvoj a využití lesů, ochrana prostředí a krajiny a finanční řízení.

4. **Finanční nástroj pro orientaci rybářství (FIFG)** - se zaměřuje na změny v rybářském sektoru; modernizaci loďstva; rozvoj chovu ryb; ochranu některých přímořských oblastí; vybavení rybářských přístavů; výrobu a obchod s rybími výrobky; podporu výroby.

Vedle strukturálních fondů existuje ještě **Fond soudržnosti**. Fond soudržnosti (FS) (Kohezní fond) funguje vedle strukturálních fondů a byl zřízen v roce 1994 k poskytování pomoci na národní úrovni vybraným zemím, aby se připravily na vstup do hospodářské a měnové unie. FS financuje projekty vyšší než 10 mil. EUR ve sféře životního prostředí a transevropských dopravních infrastrukturních sítí. Nárok na čerpání prostředků z něj mají členské státy, jejichž HDP/obyv. je nižší než 90% průměru HDP/obyv. EU. Na rozdíl od strukturálních fondů neposkytuje Fond soudržnosti částečné financování programů, ale přímo financuje jasně definované projekty. Výše pomoci EU poskytovaná Fondem soudržnosti činí 80 – 85% veřejných výdajů. Konkrétní výše pomoci je stanovena podle typu činnosti, která má být provedena. Finanční prostředky nelze čerpat zároveň z FS a ze strukturálních fondů EAGGF, ESF, ERDF a FIFG. Úhrn kombinované pomoci z FS a jiné podpory EU poskytnuté na projekt nesmí přesáhnout 90% celkových výdajů na tento projekt.

Od roku 2007 patří mezi strukturální fondy pouze ERDF a ESF. EAGGF, který se změnil na Evropský zemědělský pro rozvoj venkova (EAFRD), a FIFG se nadále mezi strukturální fondy neřadí.

Využívání prostředků ze strukturálních fondů vychází z pěti základních principů:

1. **Princip koncentrace** – zajišťuje, aby prostředky fondů byly využívány co nejúčelněji k realizaci předem stanovených cílů a nebyly rozměňovány na řadu drobnějších a méně významných akcí. Snahou je poskytnout nejvíce prostředků do regionů s největšími problémy, pokud možno na projekty přinášející maximální užitek.
2. **Princip partnerství** - zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni, určenými každým členským státem pro všechny etapy přípravy a realizaci podpůrných programů. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení prostředků podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky určeny.
3. **Princip programování** - tento princip zdůrazňuje integrovaný (víceoborový) a víceletý přístup k pomoci zaostávajícím regionům (plánovací období EU trvá 6 let). Víceletý přístup vytváří požadavky i na přípravu veřejných rozpočtů s ohledem na zajištění kontinuity spolufinancování opatření strukturálních fondů po celé plánovací období EU. Na realizaci konkrétního programu se v souladu s principem koncentrace podle potřeby podílí všechny strukturální fondy.
4. **Princip adicionality (doplňkovosti)** - znamenající v praxi to, že prostředky vynakládané z rozpočtu EU mají doplňovat, nikoliv nahrazovat veřejné výdaje daného státu. V praxi se na každém opatření realizovaném v rámci SF podílí jak rozpočet

EU, tak i subjekt, který bude mít z realizace příslušného projektu prospěch (např.: stát, region, obec, soukromý sektor apod.). Členské státy musí poskytnout finanční informace potřebné k ověření adicionality při vytváření plánů a pak pravidelně během poskytování pomoci, přičemž nesmí v důsledku podpory ze SF snížit vlastní výdaje.

5. **Princip monitorování a vyhodnocování** - jde o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Před schválením projektu je vyžadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, pak následuje průběžné monitorování realizace projektu a nakonec zhodnocení skutečných přínosů projektu. Význam tohoto principu se neustále zvyšuje.

2.5.3 Regionální rozvoj v ČR v před rokem 2004

Evropská unie pro kandidátské země připravila předvstupní fondy, které sloužily k seznámení se systémem čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů.

Mezi tyto předvstupní fondy patřily:

1. **Program PHARE** - který vznikl na základě rozhodnutí Rady ministrů EU z července 1989. Evropská unie tak reagovala na politické změny, které proběhly v Polsku a Maďarsku. V rámci programu Phare měla být poskytnuta těmto zemím pomoc na podporu ekonomických a politických reforem. Odtud také název programu: z fran. Pologne – Hongrie Actions pour la Reconversion Economique (angl.: Poland and Hungary: Action for the Reconstruction of the Economy). Samotné slovo Phare ve francouzštině znamená maják, což mělo symbolizovat charakter pomoci EU. Po politických změnách i v ostatních zemích komunistického bloku byla pomoc v rámci programu Phare

rozšířena i na další země střední a východní Evropy. Program Phare představoval hlavní nástroj financování integrace jednotlivých zemích do Evropské unie a základ pro příhraniční spolupráci regionů, které sousedí s Evropskou unií. Zaměřil se také na projekty ohledně životního prostředí, dopravy, rozvoje infrastruktury, oblasti telekomunikací, jaderné bezpečnosti. Hlavní oblasti podpory byly orientovány na proces přijímání podmínek nutných pro členství zemí v EU. Na ty země, které nepožádaly o vstup, ale nadále na programu participovaly – Albánie, bývalá jugoslávská republika Makedonie, Bosna a Hercegovina – se program Phare orientoval i nadále, zejména na podporu tržního hospodářství a posilování demokratických institucí.

Existovaly čtyři základní kategorie programu:

- Národní programy Phare,
- Programy přeshraniční spolupráce,
- Mnohonárodní programy implementované Evropskou komisí,
- Mnohonárodní programy implementované v ČR.

Česká republika byla úspěšná v čerpání finančních prostředků v rámci programu Phare. V oblasti národních programů se podařilo vyčerpat přes 88 % všech prostředků, u programů přeshraniční spolupráce to bylo necelých 95 %. Vyjádřeno v penězích to činí přibližně 9,6 mld. Kč z 11 mld. Kč. Poslední peníze z tohoto programu byly žadatelům vyplaceny k 30. listopadu 2006.

2. Program ISPA - zahájený v roce 2000, byl zaměřen na podporu investičních projektů, které přispívají ke zlepšení dopravní infrastruktury a životního prostředí. Kandidátským zemím byla tak poskytnuta pomoc zejména v oblastech znečištění vod a ovzduší a odpadového hospodářství. Do češtiny se jeho název překládá jako Nástroj předvstupních strukturálních politik. Zásady

fungování nástroje ISPA jsou dány Nařízením Rady č. 1267/1999 z 21. června 1999, které je obsahově velice podobné nařízení k Fondu soudržnosti. Fond ISPA se zaměřoval na financování opatření v oblastech životního prostředí a dopravy. Cílem bylo připravit žadatelské země na vstup do EU a rozšířit jejich znalost politik a postupů EU. Prioritami programu ISPA byly: oblast zajištění množství a jakosti vod (čištění odpadních vod, pitná voda) nakládání s odpady kvalita ovzduší a změna klimatu V oblasti dopravy jde o rozšíření transevropských dopravních sítí (TEN) v souladu s posouzením potřeb dopravní infrastruktury (Transport Infrastructure Needs Assessment, TINA) tak, aby umožňovaly kvalitní propojení kandidátských zemí s EU i těchto zemí navzájem. Dále musela pomoc z ISPA přispět k vzájemnému propojení národních sítí se sítěmi TEN, jejich funkčnosti a přístupu k takovým sítím a podporovat udržitelnou mobilitu. Mezi priority patřilo budování či modernizace železnic, silnic, přístavů a letišť. Pomoc z nástroje ISPA měla podpořit získání dalších zdrojů financování, především mezinárodních finančních institucí (IFI) ČR mohla z tohoto programu vyčerpat až 2,7 mld. Kč ročně. Po vstupu ČR do EU se nástroj ISPA přeměnil ve Fond soudržnosti.

3. Program SAPARD - název byl vytvořen z počátečních písmen slov Special Accesion Programme for Agriculture and Rural Development - Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova. Byl zahájený v roce 2000, poskytuje investice v oblasti zemědělství a rozvoje venkova, napomáhá kandidátským zemím při řešení konkrétních úkolů vztahujících se ke společné zemědělské politice, strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. Kandidátské země mohly SAPARD využívat v časovém rozmezí let 2000-2006, maximálně však do konkrétního data vstupu do Evropské unie. Po vstupu ČR

do EU se program SAPARD přeměnil ve strukturální fond EAGGF. Cílem programu bylo přispět k zavádění práva Evropského společenství v oblasti společné zemědělské politiky a řešit prioritní a specifické problémy spojené s trvale udržitelnými změnami v sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí. Z programu SAPARD mohla ČR získat přibližně 810 mil. Kč.

2.5.4 Regionální rozvoj v ČR v letech 2004 – 2006

V programovém období 2004 - 2006 se v ČR v rámci Cílů 1, 2 a 3 politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie realizuje 16 programů podpory fondů EU s celkovou alokací zhruba 80 mld. Kč.

V Cíly 1 jsou **Operační programy (OP)** financovány ze strukturálních fondů a jsou realizovány ve všech regionech ČR kromě Prahy (Cíl 1 směřuje k podpoře růstu regionů s hrubým domácím produktem na obyvatele pod 75 % průměru EU). Patří sem:

- OP Infrastruktura,
- OP Průmysl a podnikání,
- OP Rozvoj lidských zdrojů,
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství,
- Společný regionální operační program.

Programy Cíle 2 a 3 byly financovány také ze strukturálních fondů, ale byly realizovány v regionech nespádajících pod Cíl 1, v České republice se proto týkaly jen Prahy:

- Jednotný programový dokument pro Cíl 2,
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3.

Dále to byl **Fond soudržnosti**, který je určený pro celé členské státy, nejen pro regiony. Česká republika je mezi státy, které mohou z Fondu soudržnosti čerpat, jelikož její hrubý národní důchod na obyvatele je pod úrovní 90 % průměru EU.

Posledním institutem byly **Iniciativy Společenství**. Iniciativy jsou řízeny přímo Evropskou komisí a jsou zaměřeny na spolupráci subjektů napříč Evropskou unií:

- **EQUAL** - přispíval k zajišťování rovného přístupu k zaměstnání prostřednictvím hledání a ověřování postupů potlačujících diskriminaci a nerovnost při práci a při hledání zaměstnání.
- **ESPN** - Program se zaměřoval na zkoumání územních dopadů sektorových politik na oblasti, jakými jsou např. zemědělství, doprava, výzkum a vývoj. Dále zkoumá vliv evropských strukturálních fondů na městské oblasti a hraje také klíčovou úlohu při formulování Evropských perspektiv územního rozvoje (ESDP) a vytváření vazeb mezi výzkumem a politikou územního rozvoje nové Evropy.
- **INTERACT** - Jeho hlavní náplní je využívat zkušeností a poznatků z předchozích etap iniciativy ES Interreg, a zejména zvyšovat efektivnost probíhající etapy iniciativy ES Interreg III (2000 - 2006). Program se zaměřuje na odstranění vyskytujících se nedostatků s cílem zvýšit dopad iniciativy ES Interreg III na hospodářskou a sociální soudržnost a spolupráci jak v rámci Evropské unie, tak se sousedními zeměmi.
- **Interreg IIIA ČR – Bavorsko,**
- **Interreg IIIA ČR – Polsko,**
- **Interreg IIIA ČR – Rakousko,**
- **Interreg IIIA ČR – Sasko,**

- **Interreg IIIA ČR – Slovensko.**

Před vstupem koordinován s programem PHARE.
Vymezuje oblasti a podmínky přeshraniční spolupráce.

- **Interreg IIIB CADSES** - nadnárodní spolupráce zemí prostoru CADSES mezi ústředními, regionálními a místními orgány tak, aby byl dosažen vyšší stupeň územní integrace v Evropě.

- **Interreg IIIC** - je zlepšení efektivnosti politik, nástrojů regionálního rozvoje a soudržnosti formou výměny informací ve velkém rozsahu a sdílením zkušeností. Jedná se o podporu evropských regionů při řešení vznikajících socioekonomických problémů pomocí výměny zkušeností s dalšími sousedícími regiony.

- **LEADER+** - nebude v plánovacím období 04 - 06 otevřen jako samostatný finanční zdroj, ale aktivity typu LEADER+ mohou být začleněny v rámci příslušných programových dokumentů. Pro Cíl 1 budou tyto aktivity financovány z orientační sekce EAGGF, jako součást financování strukturálních fondů. V rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství se ČR rozhodla realizovat přechodné opatření LEADER+ v podobě výběru omezeného počtu pilotních místních akčních skupin a spolufinancování realizace jejich integrovaných strategií místního rozvoje.

- **URBACT** - přispívá k vytváření a zavádění nových řešení městské obnovy, která budou přínosem pro obyvatele všech evropských měst. Hlavním opatřením programu URBACT je vytvoření a zajištění funkčnosti sítí měst a územních správních jednotek.

Česká republika získala v roce 2004 z těchto opatření 23,3 mld. EUR., v roce 2005 to činili 26,5 mld. EUR. A v roce 2006 34,4 mld. EUR. Dohromady ze všech těchto opatření to činilo

přibližně 84 mld. EUR.

2.5.5 Regionální rozvoj v ČR v letech 2007 – 2013

V roce 2007 dochází k přeformulování cílů hospodářské a sociální soudržnosti. Nově jsou definovány tyto cíle:

1. **Cíl Konvergence** – spadá sem podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států
2. **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** - Tento cíl podporuje regiony, které nečerpají z Konvergence.
3. **Cíl Evropská územní spolupráce** - usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů.

2.5.5.1 Cíl Konvergence

V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 miliard eur.

Tématické OP:

- OP Doprava,
- OP Životní prostředí,
- OP Podnikání a inovace,
- OP Výzkum a vývoj pro inovace,
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost,
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost,
- Integrovaný operační programe,
- OP Technická pomoc.

Sektorové OP:

- ROP NUTZ II Severozápad,
- ROP NUTZ II Moravskoslezsko,
- ROP NUTZ II Jihovýchod,
- ROP NUTZ II Severovýchod,
- ROP NUTZ II Střední Morava,
- ROP NUTZ II Jihozápad,
- ROP NUTZ II Střední Čechy.

2.5.5.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

V České republice pod něj spadá Hl. m. Praha a její dva operační programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 miliardy eur:

- OP Praha Konkurenceschopnost,
- OP Praha Adaptabilita.

2.5.5.3. Cíl Evropská územní spolupráce

V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 miliard eur:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko,
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko,
- OP Mezinárodní spolupráce,
- OP Nadnárodní spolupráce,
- Síťový operační program ESPON 2013,
- Síťový operační program INTERACT II.

3. Cíle a metodika

3.1. Cíl práce

Cílem práce je analýza historie a současného vývoje dotační politiky a využití dotačních titulů ve zvolených oblastech. Dílčím cílem je zjištění dopadů této politiky a návrh projektových aktivit vybrané obce.

3.2. Zdroje vstupních informací

Vstupní informace pro analýzu dotací jsem získal z těchto pramenů:

- Zprávy o stavu zemědělství ČR (Zelené zprávy),
- Analýzy realizace dotační politiky,
- Statistické ročenky ČR,
- Účetnictví a interní materiály zvolené obce,
- Internetové stránky Ministerstva zemědělství ČR,
- Internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj ČR,
- Internetové stránky Strukturálních fondů,

3.3. Období šetření

Přehled dotační politiky v zemědělství byl zpracován v letech 1990 až 2007 a přehled dotační politiky v regionálním rozvoji v letech 2004 – 2008. Vlastní zpracování jsem provedl na zvolené obci z Jihočeského kraje v období 2002 – 2008 (identifikace obce je z důvodu utajení vynechána).

3.4. Postup práce

V této práci jsem analyzoval dotace, které zvolená obec

získala v jednotlivých letech a které byly využity obcí pro její rozvoj.

3.5. Zpracování informací

Získané informace byly vyhodnocovány metodou porovnání.

Všechna zjištěná data jsem zpracovával do textu, tabulek a grafů na PC v programech sady OpenOffice.org 2.4 (OpenOffice.org Writer, OpenOffice.org Calc) a v programech Microsoft Office Word 2007 a Microsoft Office Excel 2007.

4. Řešení problematiky

4.1. Možnosti získání dotací v zemědělství a regionálním rozvoji.

V těchto oblastech lze v České Republice získávat prostředky ze strukturálních fondů EU, z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), Národních dotací, z grantových podpor Krajských úřadů jednotlivých krajů a z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF).

4.1.1. Strukturální fondy EU

Ze tří strukturálních fondů Evropské unie, a to z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a z Fondu soudržnosti (FS) lze získávat prostředky prostřednictvím 26 operačních programů (OP), které jsou financovány z rozpočtu Evropské unie a ze státního rozpočtu České Republiky.

Tyto programy lze rozdělit na:

1. **Tématické (sektorové) OP** – sem patří Integrovaný operační program, OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Technická pomoc.
2. **Regionální operační programy (ROP)** - do kterých se řadí ROP NUTZ II Severozápad, ROP NUTZ II Severovýchod, ROP NUTZ II Střední Čechy, ROP NUTZ II Jihozápad, ROP NUTZ II Jihovýchod, ROP NUTZ II Moravskoslezsko, ROP NUTZ II Střední Morava
3. **Operační programy Praha** – které jsou dva a to OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita
4. **Programy Evropské územní spolupráce** – sem spadají OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce,

ESPON 2013, INTERACT II, Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013, OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013, Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007 – 2013, Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou, Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013.

4.1.2. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) je možné získat prostředky prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV). Z PRV je financována podpora konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a rozvoje venkova

4.1.3. Národní dotace

Národní dotace poskytuje Ministerstvo zemědělství žadatelům, kteří splní podmínky přijetí dotace v těchto programech:

- 1.D. Podpora včelařství,
- 1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách,
- 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů,
- 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat,
- 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin,
- 8. Nákazový fond,
- 9. Poradenství a vzdělávání,
- 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací,

- 10.E. Podpora České technologické platformy pro potraviny,
- 13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu,
- 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků.

4.1.4. Grantové podpory Krajských úřadů

Dalším zprostředkovatelem dotací v ČR mohou být Krajské úřady jednotlivých krajů. Každý krajský úřad má zpracován dokument (u Jihočeského kraje se nazývá Akční plán Programu rozvoje kraje) ve kterém je seznam podporovaných oblastí. Mezi podporované oblasti v Jihočeském kraji pro rok 2009 týkající se zemědělství a regionálního rozvoje patří:

- Grantový projekt (GP) Podpora živé kultury,
- GP Podpora firem při přípravě učňů,
- GP Podpora regionálních letišť – rozvoj malých letišť,
- GP Podpora obnovy dopravního značení na místních komunikacích,
- GP Podpora výstavby a oprav autobusových zastávek,
- GP Rozvoj malých podnikatelů v hospodářsky slabých oblastech,
- GP Produkty a služby v cestovním ruchu,
- GP EAFRD (Podpora zpracování dokumentace do EAFRD),
- GP Podpora výstavby a modernizace dětských dopravních hřišť a jejich vybavení,
- Jihočeský krajský program na podporu MAS v roce 2009,
- GP Podpora programu dopravy dětí na dětská dopravní hřiště,
- GP na podporu RVK: Podpora chovu ryb ve vodních tocích,
- GP na podporu RVK: Podpora sdružování vlastníků lesa

malých výměř,

- GP na podporu RVK: Tvorba krajiny a podpora biodiverzity,
- GP na podporu RVK: Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta,
- GP na podporu RVK: Podpora začínajících a evidovaných stávajících včelařů,
- GP Rekonstrukce stávajících sportovišť,
- GP Zážitková turistika,
- GP na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury,
- GP Rekonstrukce, opravy a obnova vybavení kluboven a základen,
- Grantový program Nemovité kulturní památky,
- Grantový program Předprojektová příprava obnovy kulturních památek,
- Grantový program Zvýšené náklady obnovy památkově chráněných staveb,
- Grantový program Movité kulturní dědictví,
- Grantový program Obnova drobné sakrální architektury v krajině,
- Grantový program na podporu tvorby územně plánovací dokumentace obcí,
- Grantový program Tvorba krajiny a podpora biodiverzity (GP TKPB),
- Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2009,
- Grantový program na podporu tvorby územně plánovací dokumentace obcí,
- Grantový program na podporu tvorby územně analytických podkladů obcí s rozšířenou působností,
- Příspěvkový program podpory v oblasti kultury pro rok 2009.

4.2.5. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění.

4.2. Postup při získávání dotací

Podmínky pro získání dotací u jednotlivých poskytovatelů se liší. Některé dotace jsou nárokové (po splnění daných podmínek má žadatel na dotaci nárok) a u některých ani po splnění všech požadavků není jistota, že dotaci získají.

4.2.1. Postup při získávání dotací ze strukturálních fondů EU

Získání prostředků ze strukturálních fondů není záležitost krátkého časového úseku. Je to „běh na delší trať“, při kterém musí žadatel zvládnout celou řadu kroků. Získáním prostředků většinou tento běh nekončí.

1. **Vyhlášení výzvy** - Operační programy přijímají projektové žádosti v rámci tzv. výzev, tedy časově vymezených úseků určených k podání žádosti o dotaci. Výzvu vyhlašuje poskytovatel dotace nebo jeho zprostředkovatelská organizace.
2. **Zpracování projektové žádosti** - Projektová žádost představuje klíčový dokument, který rozhodne tom, zda bude žadatel se snahou získat finance z evropských fondů úspěšný či nikoli. Průvodcem při její tvorbě jsou příručky pro žadatele a další metodické pokyny připravené k danému operačnímu programu. Zároveň je možné konzultovat

přípravu žádosti s pracovníky řídicího orgánu či zprostředkovatelského subjektu nebo se zúčastnit semináře či konference atd., které řídicí orgán pořádá. Žádosti musejí být vyplňovány v elektronické podobě pomocí různých aplikací (BENEFIT, BENE-FILL, eAccount). Zpracování žádosti je časově náročný proces a proto je dobré, když žadatel začne s její přípravou před vyhlášením výzvy.

Projektovou žádost zpracovává žadatel podle přesně stanoveného vzoru. Součástí žádosti mohou být přílohy (např. logický rámec, studie proveditelnosti, analýza nákladů a přínosů...)

3. **Zaregistrování žádosti** – provádí se v termínu vyhlášené výzvy. Žádost se podává převážně v elektronické podobě.
4. **Výběr žádostí** – provádí se pomocí hodnotících a bodovacích kritérií. Tyto kritéria jsou veřejně dostupná a jsou k dispozici současně s vyhlášením výzvy. Také bývají součástí programového dokumentu. Pokud projekt uspěje, následuje další krok, a to uzavření smlouvy o financování.
5. **Realizace projektu** – během realizace projektu musí žadatel vytvářet monitorovací zprávy. V monitorovací zprávě popisuje žadatel postup realizace projektu a jak splňuje nastavené indikátory.
6. **Financování projektu** - Ve většině případů se provádí zpětně nebo po ukončení jednotlivých etap. Během realizace musí tedy žadatel financovat projekt z vlastních zdrojů nebo pomocí bankovních úvěrů. Po skončení realizace vyhotoví žadatel žádost o platbu a pokud splnil všechny podmínky, je mu vyplacena dotace.
7. **Zajištění udržitelnosti projektu** – vyplacení dotace není poslední etapou pro žadatele. Normy EU vyžadují, aby výsledky projektu měli trvalý charakter. Pro toto se používá

termín **udržitelnost projektu**. Jedná se o období, kdy musí být projekt životaschopný a délka tohoto období bývá zpravidla pět let (u jednotlivých OP se může lišit).

4.2.2. Postup při získávání dotací z Evropského zemědělského fondů pro rozvoj venkova (EAFRD)

Postup při získání prostředků z EAFRDu je velice podobný postupu získávání prostředků ze strukturálních fondů. Programovým dokumentem je zde Program rozvoje venkova (PRV) a zprostředkující agenturou je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

1. **Otevření kola příjmu žádostí** – jedná se o časový úsek, kdy mohou žadatelé předkládat projekty v rámci jednotlivých os.
2. **Vypracování projektu a žádosti** – správné vypracování těchto dokumentů je podmínkou získání prostředků. Žadatel má k dispozici příručku s podrobným návodem, jak zpracovat tyto dva dokumenty. Součástí projektu mohou být přílohy, jejichž zpracování může trvat déle než je otevřeno kolo příjmu (např. Pravomocné stavební povolení), proto je vhodné začít s přípravou projektu s časovým předstihem. Žádost a projekt vypracovává žadatel elektronicky i v papírové podobě.
3. **Zaregistrování žádosti** – provádí se u zprostředkující organizace (SZIF) v termínu vypsáném pro příjem žádostí v jednotlivých kolech.
4. **Výběr žádostí** - provádí se pomocí hodnotících a bodovacích kritérií. Tyto kritéria jsou veřejně dostupná a jsou k dispozici současně s vyhlášením výzvy. Také bývají součástí programového dokumentu. Pokud projekt uspěje, následuje další krok, a to uzavření dohody.

5. **Realizace projektu** – pokud je projekt vybrán pro podporu, přistoupí žadatel k jeho realizaci. Projekt platí žadatel z vlastních prostředků nebo z úvěru. Vynímečně je žadateli část dotace vyplacena předem.
6. **Podání žádosti o proplacení** – po ukončení realizace projektu podává žadatel žádost o proplacení nákladů projektu. Pokud splnil veškeré podmínky, je mu dotace vyplacena.
7. **Zajištění udržitelnosti projektu** – viz . Zajištění udržitelnosti projektu u strukturálních fondů.

4.2.3. Postup při získávání Národních dotací

Od výše uvedených způsobu se postup při získávání těchto dotací liší.

1. **Vypsání dotačních programů** – MZe vypisuje vlastní dotační tituly (Zásady pro poskytování dotací), které nejsou podporovány z jiných zdrojů. Příjem žádostí do těchto programů je časově omezen.
2. **Podání žádosti** – žádost se podává samostatně na každý dotační titul. Každý titul má svůj vzor žádosti, který je součástí Zásad pro poskytování dotací.
3. **Vydání rozhodnutí** – MZe zkontroluje došlé žádosti a vydá rozhodnutí o přidělení nebo nepřidělení dotace.
4. **Poskytnutí dotace** – pokud žadatel splní všechny podmínky a lhůty dané v Zásadách pro poskytování dotací poskytne mu MZe dotaci.

4.2.4. Postup při získávání grantů Krajského úřadu

Postup při získávání grantů Krajského úřadu je rozdělen do

několika kroků, které jsou podobné výše uvedeným.

1. **Vyhlášení programu** – Krajský úřad vyhláší seznam prioritních programů, které chce podporovat ze svého rozpočtu. Platnost programu je časově omezena.
2. **Vypracování žádosti a její zaregistrování** – žádost musí být vypracována v elektronické i písemné formě. K žádosti mohou být požadovány přílohy.
3. **Hodnocení a výběr žádostí** – hodnocení provádí hodnotící komise, dle předem stanovených kritérií. Za splnění kritéria se udělují body. Na základě tohoto hodnocení je žadatelům zasláno vyrozumění o přidělení nebo nepřidělení příspěvku.
4. **Smlouva o poskytnutí příspěvku** – s vybranými žadateli je sepsána Smlouva o poskytnutí příspěvku.
5. **Žádost o proplacení příspěvku** – podává se před realizací projektu a po obdržení žádosti je do jednoho měsíce příspěvek poskytnut.
6. **Realizace projektu** – žadatel během realizace poskytuje administrátorovi programu informace o realizaci a pokud je doba realizace delší než rok vypracuje pro něj roční monitorovací zprávu.
7. **Předložení konečného vyúčtování** – do dvou měsíců po skončení realizace je příjemce povinen předat administrátorovi konečné vyúčtování poskytnutého příspěvku.

4.2.5. Postup při získávání z PGRLF

PRGLF má dlouhodobě vypsané dotační programy a k nim nevypisuje jednotlivá kola příjmu ani výzvy. Příjem žádostí probíhá kontinuálně.

1. **Podání žádosti** – žadatel podává žádost na předepsaném formuláři. Součástí žádosti mohou být přílohy (stanovisko

banky, podnikatelský záměr)

2. **Analýza žádosti** – poskytovatel provede analýzu žádosti a pokud žádost schválí uzavře s žadatelem Smlouvu o podpoře. Pokud ji neschválí informuje o tom písemně žadatele.
3. **Poskytnutí podpory** – poskytovatel proplácí podporu zpětně dvakrát ročně za každé kalendářní pololetí.

5. Provedení analýzy

5.1. SWOT Analýza

Silné stránky:

- turisticky atraktivní krajina,
- zachovalá krajina,
- blízkost krajského města České Budějovice (pracovní příležitosti, kultura, bydlení),
- rozvinutý spolkový život,
- funkční sdružení ve městě,
- aktivita města při získávání prostředků na realizaci projektů.

Příležitosti:

- podpora propagace města jako součást regionu,
- funkční Místní akční skupina (MAS),
- zvýšení informovanosti obyvatel.

Slabé stránky:

- nedostatek finančních prostředků na financování projektů,
- nezkušenost města při získávání dotací ze strukturálních fondů.

Ohrožení:

- odchod ekonomicky aktivních obyvatel za prací,
- omezení spojení s výstavbou dálnice D3 a VI. železničního koridoru,
- omezení díky blízko ležícímu zdroji pitné vody – Vodní dílo Římov.

5.2. Charakteristika analyzovaného subjektu

Subjekt, který byl analyzován, je malé město, ležící u přehradní nádrže Římov, s katastrální výměrou 1323 ha. Město má 4 tisíce obyvatel. Ve městě se nachází mateřská i základní škola, pošta, služebna Policie ČR. Město má vlastní ČOV a ve městě je provedena plynofikace.

5.2. Přijaté dotace v letech 2002 – 2008

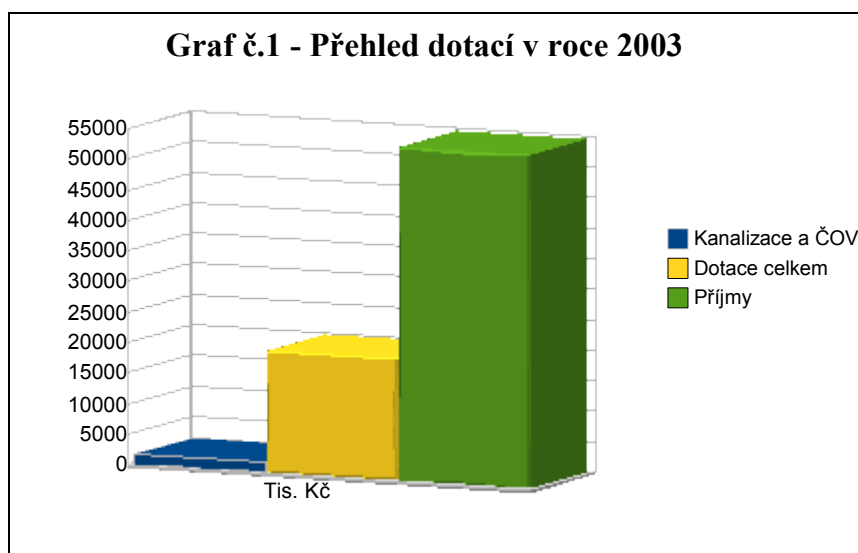
Převažujícím poskytovatelem dotací pro sledované město byly v letech 2002 – 2008 jednotlivé odbory Krajského úřadu. Jedná se o dotace na výkon státní správy a chod městem provozovaných institucí. Protože tyto dotace nejsou předmětem této analýzy, nebudou uvedeny v této kapitole. Pro úplnost jsou uvedeny v přehledných tabulkách v Příloze.

5.2.1. Přijaté dotace v roce 2002

V roce 2002 dostává město pouze dotace na vlastní chod a pro jím zřizované subjekty. Dotace směřující do regionálního rozvoje nečerpá žádné.

5.2.2. Přijaté dotace v roce 2003

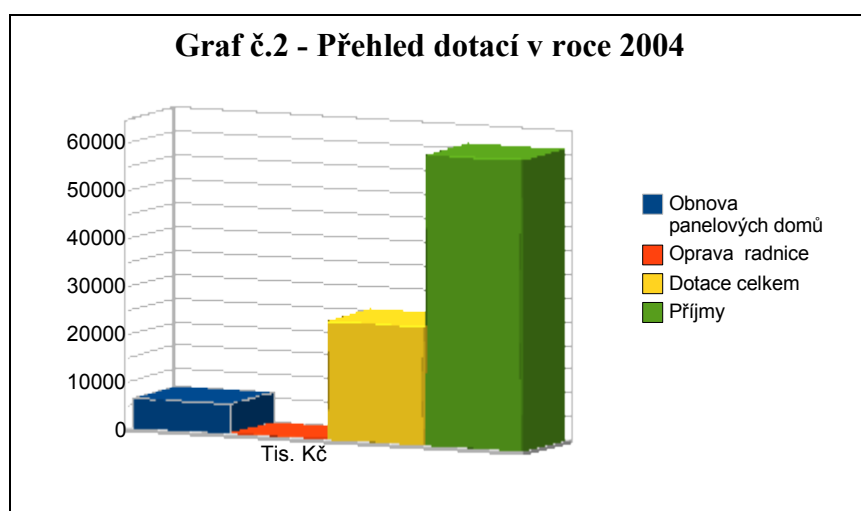
V tomto roce získává město kromě dotací na chod i dotaci na vybudování kanalizace a ČOV v přilehlé obci, která jeho součástí. Dotaci poskytl Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR). Výše dotace činila 1.588.000,- Kč. Tato částka činila 7,93 % z celkového objemu dotací a 2,91% z celkového rozpočtu. Tyto údaje jsou vidět na grafu č.1.

Zdroj: Autor

5.2.3. Přijaté dotace v roce 2004

Tento rok byl pro město v získávání dotací pro rozvoj regionu úspěšnější než předchozí. Město získalo na obnovu panelových domů 6.400.000,- Kč ze Státního fondu rozvoje bydlení ČR (SFRB ČR), za které zrekonstruovalo dva panelové domy. Dále se městu podařilo získat 400.000,- Kč od Ministerstva pro místní rozvoj na obnovu historického objektu radnice, za které opravilo střechu této budovy. Celkem se tedy podařilo městu získat 6.800.000,- Kč. Tato částka tvoří 26,97 % z všech přijatých dotací města a 11,08 % z veškerých příjmů města. Přehledně je toto zobrazeno na grafu č.2.

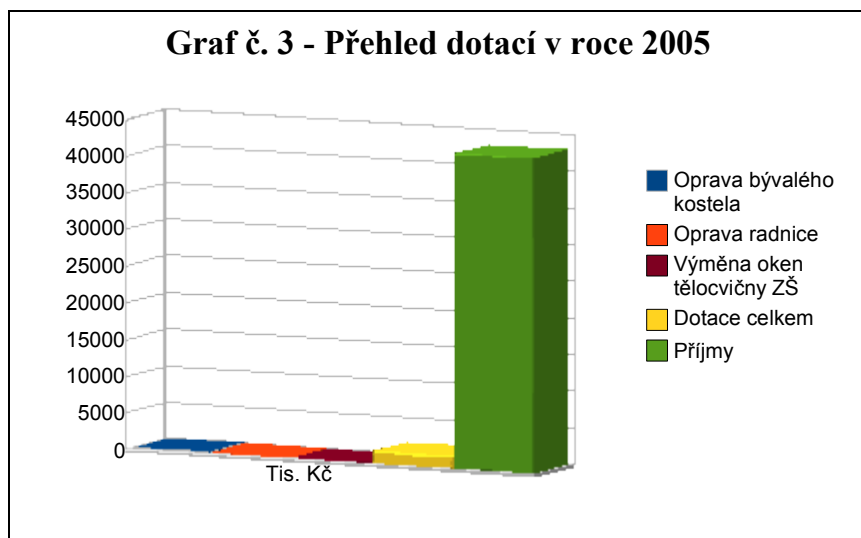

Zdroj: Autor

5.2.4. Přijaté dotace v roce 2005

I v tomto roce se městu podařilo uspět s několika projekty a obdrželo dotaci 250.000,- Kč od Ministerstva kultury na obnovu nemovité kulturní památky – bývalého kostela sv. Filipa a Jakuba. Město také získalo od Ministerstva pro místní rozvoj na obnovu historického objektu radnice 244.000,- Kč, za které se opravila fasáda tohoto objektu. Ministerstvo pro místní rozvoj také poskytlo dotaci 164.000,- Kč na výměnu oken v tělocvičně základní školy. V tomto roce město získalo na rozvoj regionu 658.000,- Kč, což je

36,88 % z přijatých dotací města. Z celkových příjmů města tvoří tato částka 1,53 %. Tyto údaje jsou zobrazeny v grafu č.3.

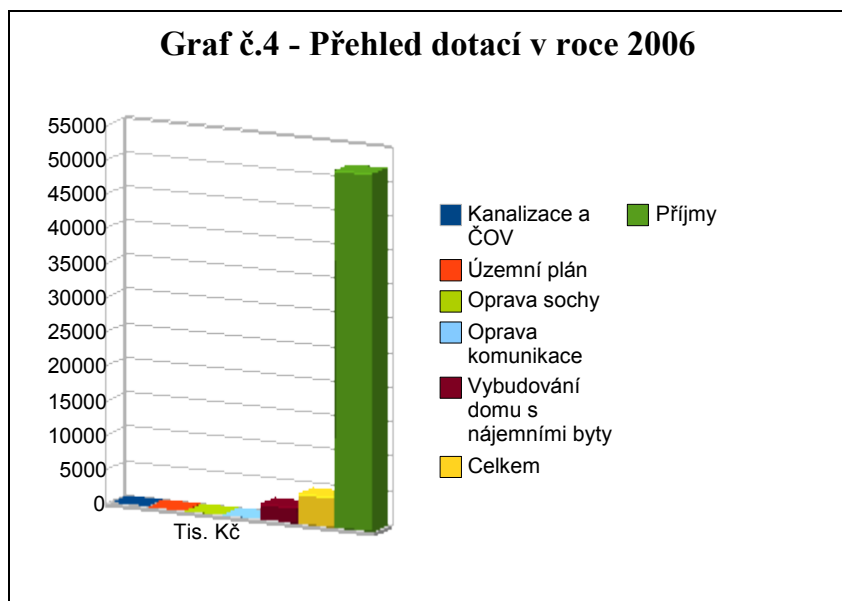

Zdroj: Autor

5.2.5. Přijaté dotace v roce 2006

V roce 2006 byla městu doplacena zbývající část dotace od SFŽP ČR na vybudování kanalizace a ČOV v přilehlé obci ve výši 176.469,- Kč. Dále obdrželo dotaci z Odboru územního plánování Krajského úřadu na koncept územního plánu ve výši 178.500,- Kč. Odbor památkové péče Krajského úřadu poskytl dotaci na obnovu nemovité kulturní památky – Opravu sochy sv. Jana Nepomuckého ve výši 80.000,- Kč. Městu byla také poskytnuta dotace od MMR na opravu místní komunikace v částce 102.000,- Kč. V tomto roce město zahájilo výstavbu bytového domu, na který také obdrželo dotaci od SFRB ČR. Ta v tomto roce činila 2.360.131,- Kč. Celková částka dotací do regionálního rozvoje v tomto roce činila 2.897.100,- Kč. Tato suma tvoří 65,26 % z všech přijatých dotací města. Z celkových příjmů to činí 5,56 %. Graficky to znázorňuje

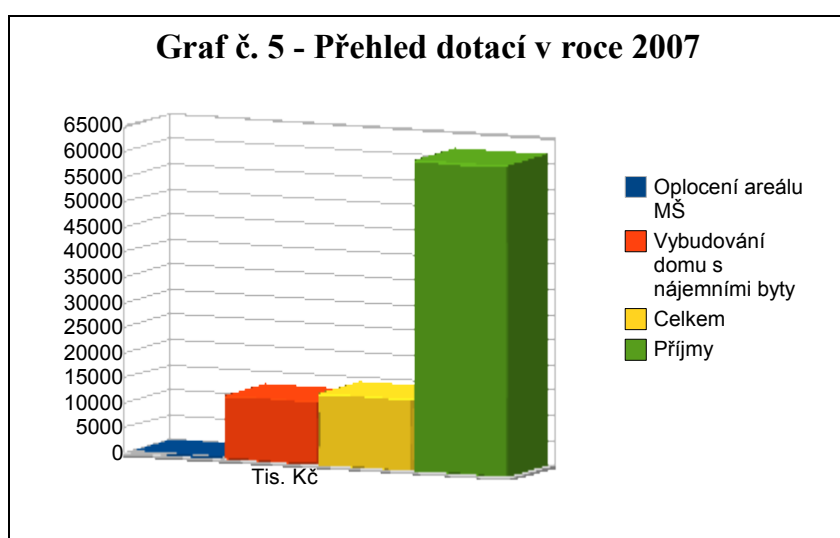
graf č. 4.

Zdroj: Autor

5.2.6. Přijaté dotace v roce 2007

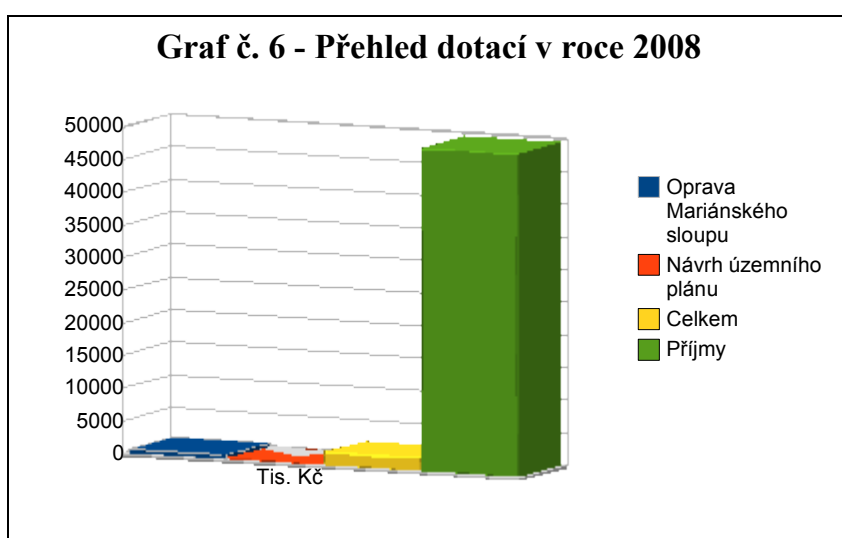
Tento rok obdrželo město dotaci na oplocení areálu MŠ, které bylo zničeno vichřicí. Dotaci poskytl MMR ve výši 279.000,-. Dále pokračovala realizace výstavby bytového domu na kterou získalo město v tomto roce od SFRB ČR 12.759.869,- Kč. Celkem činily dotace v roce 2007 13.038.869,- Kč. Tato částka tvoří 90,64 % z všech přijatých dotací města a 21,03 % z příjmů města. Přehledně to zobrazuje graf č.5.

Zdroj: Autor

5.2.7. Přijaté dotace v roce 2008

Tento rok již nebyl pro město tak úspěšný. Město neuspělo s žádostmi o dotaci z ROP. Obdrželo pouze dotaci od MK na obnovu nemovité kulturní památky - Mariánského sloupu ve výši 500.000,- Kč. Město také získalo dotaci od Odboru územního plánování Krajského úřadu na čístopis územního plánu města. Částka dotace byla 129.091,- Kč. Suma dotací pro reg. rozvoj byla 629.091,- Kč. V procentech to činí 31,10 % z všech dotací města a 1,27 % z příjmů města. Toto je vidět v grafu č.6

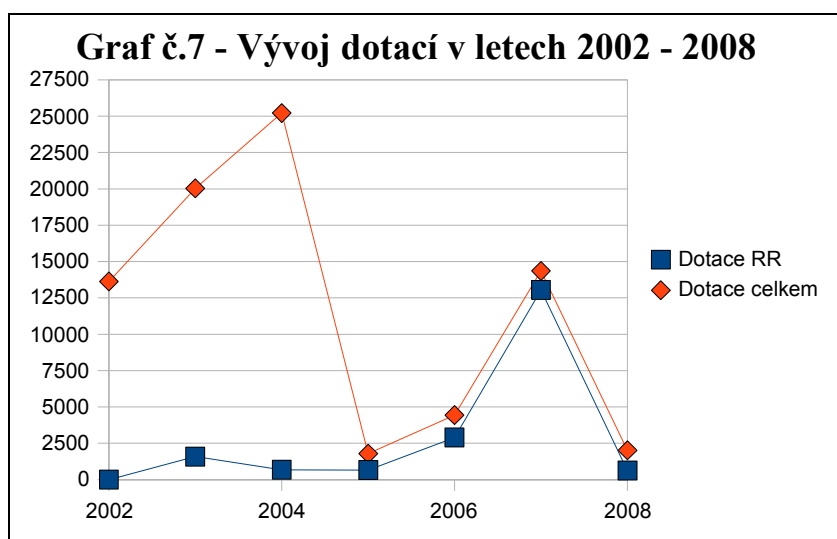

Zdroj: Autor

6. Diskuze

Vývoj dotačních prostředků ve sledovaném období je zachycen v grafu č. 7. Prudký růst prostředků v letech 2002 – 2004 byl zapříčiněn tím, že do roku 2004 byly poukazovány dotační prostředky na mzdy v MŠ a ZŠ městu, které je zasílalo na účty zmiňovaných institucí. V roce 2005 dochází ke změně legislativy a finanční prostředky na mzdy se nově poskytují přímo těmto institucím.

Další nárůst je patrný v roce 2007 a je způsobený obdržením dotace na výstavbu bytového domu. Po tomto nárůstu následuje prudký pokles. Ten je způsoben neúspěchem v I. a II. výzvě ROP, ve kterých město žádalo finanční podporu na přestavbu historického objektu bývalého kostela sv. Filipa a Jakuba. V tomto objektu chce město vybudovat obřadní síň a stálou muzejní expozici.

Zdroj: Autor

I přes neúspěch v prvních dvou výzvách ROP bude se město snažit s tímto projektem uspět ve III. výzvě spolu s dalšími projekty, které by chtělo realizovat. Další podávané projekty do této výzvy budou „Rekonstrukce autobusového nádraží“ a „Úprava náměstí J. V. Kamarýta“

7. Závěr

V této práci jsem se snažil analyzovat dotační politiku ČR v zemědělství a regionálním rozvoji.

Dotační politika v resortu zemědělství byla vždy problematická, ať už to bylo v dobách před vstupem do EU, tak i po vstupu. Podporu ekonomických subjektů v zemědělství je nutné sladit s ostatními členy EU a ideální by bylo, kdyby měly stejné podmínky všichni zemědělci. Toho ale nebude dosaženo nikdy. Poskytované dotace v tomto odvětví jsou odůvodněny jeho strategickým významem v národním hospodářství, určitým specifickým charakterem a vlivem na životní prostředí. A to z hlediska produkčního i mimoprodukčního.

Po roce 1989 je dotacemi podporován privatizační, transformační a restrukturalizační proces. Dále se mění účel poskytování dotací (na investiční dotace) a forma jejich vyplácení. Tento proces do značné míry ovlivňuje nedostatek peněžních prostředků. A jejich objem se až do roku 1994 snižuje. V tomto roce dochází ke zlomu a dotační prostředky se začínají opět zvyšovat. Tento rok vzniká PGRLF, jehož vznik má vliv na objem dotací, jejich zaměření a mechanismus rozdělování. V roce 1998 po špatných zkušenostech z minulého roku v oblasti poskytování finančních prostředků prostřednictvím dotací, došlo ke změně dotačního systému. Vedle sazeb pro jednotlivé dotační tituly vzniká také bodový systém, který umožňuje úplné rozdělení financí zemědělským podnikům. V roce 2001 je zaveden nový institut alokace zdrojů do zemědělství – nově zřízený Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Nově jsou také vymezeny méně příznivé oblasti (LFA – less favoured areas) a oblasti s ekologickými omezeními. Roky 2002 a 2003 jsou ve znamení počátku čerpání

prostředků z EU a to zejména z programu PHARE a rozbíhá se další předvstupní program SAPARD.

Rok 2004 byl pro dotační politiku zásadní. V tomto roce vstupuje ČR do Evropské unie. V souvislosti se vstupem ČR do EU se měnil systém přímých plateb a podpor vyplácených do českého zemědělství. Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby (SAPS) doplněné o národní doplňkové platby (Top-Up.). Dále je vytvořen Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP), který je orientován především na ekonomickou stabilizaci zemědělství v horších přírodních podmínkách a na uplatňování principů udržitelného rozvoje v zemědělském sektoru prostřednictvím agroenvironmentálních opatření (AEO). V roce 2005 poprvé dochází k čerpání dotací z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. OP je zaměřen především na podporu investičních akcí v agrárním sektoru. Zemědělci měli také možnost získat prostředky z dobíhajícího předvstupního programu SAPARD. V roce 2006 výše SAPS dosáhla úrovně 35 % podpor zemí EU 15. Po jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby) dosáhla úrovně 65 % podpor stávajících zemí EU. Pokračuje čerpání dotací z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

V roce 2007 nastává nové programovací období. Je přetvořena struktura fondů EU. Zemědělství je nově podporováno z Evropského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Je vytvořen nový programový dokument – Program rozvoje venkova (PRV).

V regionálním rozvoji před rokem 2004 využívá ČR předvstupní fondy PHARE, ISPA a SAPARD, které slouží kandidátským zemím k seznámení s principem čerpání prostředků z evropských fondů.

V programovém období 2004 - 2006 se v ČR v rámci Cílů 1, 2

a 3 politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie realizuje 16 programů podpory fondů EU. V **Cíly 1** je pět OP realizovaných ve všech regionech ČR kromě Prahy. Programy **Cíle 2 a 3** byly dva a v České republice se týkaly jen Prahy. Další prostředky byly z **Fondu soudržnosti**, který je určen pro celé členské státy, nejen pro regiony. Posledním institutem byly **Iniciativy Společenství**, kterých bylo dvanáct. Tyto iniciativy jsou zaměřeny na spolupráci subjektů napříč Evropskou unií.

V roce 2007 dochází k přeformulování cílů hospodářské a sociální soudržnosti. **Cíl Konvergence** - v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tématických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** - v České republice pod něj spadá Hl. m. Praha se dvěma operačními programy. **Cíl Evropská územní spolupráce** - v České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů.

Při své analýze jsem se zaměřil na výši a strukturu přijatých podpor a dotací do regionálního rozvoje u malého města z Jihočeského kraje. Z analýzy vyplynuly tyto závěry:

1. Město je poměrně úspěšné v získávání dotací. Vyjma roku 2008 je na grafickém znázornění (Graf č. 7) vidět stoupající tendenci objemu podpor.
2. I přes značnou administrativní náročnost při zpracování žádostí se výše podpor zvyšovala.
3. Jeden z hlavních důvodů nepřiznání podpory v roce 2008 na opravu bývalého kostela sv. Filipa a Jakuba byl ten, že město nemá zkušenosti z čerpáním dotací z EU.

Doporučení :

- zaměřit se na menší projekty z jiných OP nebo iniciativ, kde nebude na tento aspekt kladen takový důraz. Na těchto menších projektech mohou získat tyto potřebné zkušenosti, jejichž absence je pro ně nyní handicapem.
- obrátit se na garanta daného OP s žádostí o udělení výjimky nebo úpravu pravidel,
- provést úpravy projektů podle důvodů nepřiznání prostředků v prvních dvou kolech.

8. Resumé

Podpora zemědělství a regionálního rozvoje (RR) se jeví jako nezbytná. Důvodem je jejich mimoprodukční funkce.

V zemědělství dochází po roce 1989 k restrukturalizaci a k jeho pozvolnému rozvoji. Tento rozvoj je zastaven krizí v roce 1997. V roce 1998 se zemědělství vzpamatovává z této krize. V dalších letech dochází k rozvoji, který je podpořen finančními prostředky EU.

RR je před naším vstupem podporován z národních zdrojů. Od roku 2002 jsou využívány podpory EU pro kandidátské země. Po našem vstupu do EU je financován ze strukturálních fondů. Z těchto fondů bude ČR čerpat prostředky do roku 2013.

Po roce 2013 dojde k přehodnocení ek. situace jednotlivých států EU a pokud HDP/obyvatele ČR přesáhne 75 % HDP/obyvatele EU, dojde k omezení těchto prostředků. Snahou ČR by tedy měla být realizace projektů (v co největší míře) do roku 2013.

9. Použitá literatura

1. ADAMČÍK, S.: Regionální politika a management regionů, obcí a měst. 1. vyd. - dotisk. Ostrava. VŠB-TU. 2003. 133s. ISBN 80-7078-837-2.
2. BEČVÁŘOVÁ, V.: Zemědělská politika ČR a společná zemědělská politika EU, MZLU Brno, 1996, 26 s. ISBN 80-7157-514-3
3. BERNARD, COLLI.: Ekonomický a finanční slovník, Práca, Bratislava, 1992, 294 s. ISBN 80-7094-22-X
4. HRABÁNKOVÁ, M.- VOSEJPKOVÁ, M.: Regionální management. 1.vyd. - České Budějovice. ZF JU. 80 s. ISBN 80-7040-564-3.
5. KORDÍK, D., IVANIČKOVÁ, I.: Význam podporných systémů pro vznik a rozvoj podnikatelských aktivit, In: Ekonomický časopis, Svazek 41/7-8/1993, str. 586-597.
6. MÍCHAL, I., KOPECKÁ, V.: Zemědělství, ochrana biodiverzity a regionální rozvoj v České Republice – diskusní studie, Iucn, České Budějovice, 1996.
7. MUSGRAVE, R., MUSGRAVEOVÁ, P.: Veřejné finance v teorii a praxi, Management pres, Praha 1994. ISBN 80-85603-76-4
8. PEARCE, O.: MacMillanův slovník moderní ekonomie, Victoria Publishing, Praha, 1995, 549 s. ISBN 80-85605-42-2
9. TRÁVNÍČEK, Z. a kol.: Příručka pro starosty venkovských obcí. - 1. vyd. Praha. MMR ČR. 2005. 193 s.
10. ŠPANILLEROVÁ, MILADA. 2002. Zhodnocení účinnosti dotační politiky vybraného souboru zemědělských podniků. Diplomová práce. České Budějovice. JCU v ČB. ZF. Vedoucí diplomové práce Ing. Zdeněk Kučera, Ph.D.
11. HORÁKOVÁ, VERONIKA. 2001. Dotační politika zemědělství. Diplomová práce. České Budějovice. JCU v ČB. ZF. Vedoucí diplomové práce Ing. Jan Leština, Csc.
12. KUBIČKOVÁ, ROMANA. 2002. Rozbor zemědělské dotační politiky. Diplomová práce. České Budějovice. JCU v ČB. ZF. Vedoucí diplomové práce Ing. Jan Leština, Csc.

13. LACINA, K.: Management ve veřejné správě. 1. vyd. - Pardubice: Univerzita Pardubice. 2000. 35 s. ISBN 80-7194-298-7.
14. Zpráva o stavu českého zemědělství 1994, MZe ČR, Praha, 1994. 343 s. ISBN 80-7084-113-3
15. Zpráva o stavu českého zemědělství 1995, Agrospoj, Praha, 1995. 263 s. ISBN 80-7084-128-1
16. Zpráva o stavu českého zemědělství 1996, MZe ČR, Praha, 1996. 281 s. ISBN 80-7084-135-4
17. Zpráva o stavu českého zemědělství 1997, MZe ČR, Praha, 1998. 203 s.
18. Zpráva o stavu českého zemědělství 1998, MZe ČR, Praha, 1999. 113 s. ISBN 7084-146-X
19. Zpráva o stavu českého zemědělství 1999, MZe ČR, Praha, 2000. 136 s. ISBN 80-7084-165-6
20. Zpráva o stavu českého zemědělství 2000, MZe ČR, Praha, 2001.
21. Zpráva o stavu českého zemědělství 2001, MZe ČR, Praha, 2002. 225 s.
22. Zpráva o stavu českého zemědělství 2002, MZe ČR, Praha, 2003. 250 s. ISBN 80-86726-06-1
23. Zpráva o stavu českého zemědělství 2003, MZe ČR, Praha, 2004. 216 s. ISBN 80-7084-366-7
24. Zpráva o stavu českého zemědělství 2004, MZe ČR, Praha, 2005. 225 s. ISBN 7084-474-4
25. Zpráva o stavu českého zemědělství 2005, MZe ČR, Praha, 2006.
26. Návrh zprávy o stavu českého zemědělství 2006, MZe ČR, Praha, 2007.
27. Analýza realizace dotační politiky - rok 1994, MZe ČR, 1995, 60 s.
28. Analýza realizace dotační politiky - rok 1995, MZe ČR, 1996, 93 s.
29. Analýza realizace dotační politiky - rok 1996, MZe ČR, 1997, 56 s.
30. Analýza realizace dotační politiky - rok 1997, MZe ČR, 1998, 42 s.
31. Statistická ročenka ČR 2005 [online]. Aktualizováno 26.10.2006. [cit. 21.02.2009]. Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/publ/10n1-05-2005>
32. Statistická ročenka ČR 2006 [online]. Aktualizováno 01.03.2007. [cit.

- 21.02.2009]. Dostupné z
<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/publ/10n1-06-_2006>
33. Statistická ročenka ČR 2007 [online]. Aktualizováno 14.03.2008. [cit. 21.02.2009]. Dostupné z
<<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/publ/10n1-07-2007>>
34. Statistická ročenka ČR 2008 [online]. Aktualizováno 13.03.2009. [cit. 21.02.2009]. Dostupné z
<<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/10n1-08-2008>>
35. Analýza dotační politiky Ministerstva zemědělství v roce 1998. MZe ČR, 1999, 47 s.
36. Analýza dotační politiky Ministerstva zemědělství v roce 1999. MZe ČR, 2000, 61 s.
37. Pokyny pro poskytování garance a dotace prostřednictvím PGRLF, Agrospoj Praha, 1994, 32 s.
38. Pokyny pro poskytování garance a dotace prostřednictvím PGRLF, Agrospoj Praha, 1995, 48 s.
39. Pokyny pro poskytování garance a dotace prostřednictvím PGRLF, Agrospoj Praha, 1996, 48 s.
40. Pokyny pro poskytování garance a dotace prostřednictvím PGRLF, Agrospoj Praha, 1998, 51 s
41. Pokyny pro poskytování garance a dotace prostřednictvím PGRLF, Agrospoj Praha, 1999, 47 s.
42. Zásady poskytování podpory Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. 2009, 7s.
43. Pokyny pro poskytování podpor Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s, 2008, 13 s.
44. Zaměření, principy a pravidla dotační politiky v agropotravinářském komplexu, lesním a vodním hospodářství ČR pro rok 1992, MZe ČR, Praha, 1992.
45. Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí pro rok 1993, MZe ČR, Praha, 1993.
46. Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního

- rozpočtu ministerstvem zemědělství pro rok 1994, MZe ČR, Praha, 1994.
47. Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu ministerstvem zemědělství pro rok 1995, MZe ČR, Praha, 1995.
 48. Zásady pro poskytování investičních a neinvestičních dotací ministerstvem zemědělství pro rok 1996, MZe ČR, Praha, 1996.
 49. Zásady pro poskytování investičních a neinvestičních dotací ministerstvem zemědělství pro rok 1997, MZe ČR, Praha, 1997.
 50. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování podpor ministerstvem zemědělství pro rok 1998, MZe ČR, Praha, 1998.
 51. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování podpor na základě podpůrných programů stanovených ministerstvem zemědělství pro rok 1999, MZe ČR, Praha, 1999.
 52. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor na základě podpůrných programů stanovených podle §2 odst.1 č 252/1997 Sb. pro rok 2000, (MZe ČR č.j.: 1158/2000-1000).
 53. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle §2 odst.1 č 252/1997 Sb. pro rok 2001, (MZe ČR č.j.: 2319/2001-7010)
 54. Aktuální výzvy – granty a příspěvky Jihočeského kraje [online]. Aktualizováno 01/2009. [cit. 10.04.2009]. Dostupné z <[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=1450&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1450&par[lang]=CS)>
 55. Jak na projekt [online]. [cit. 5.04.2009]. Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Jak-na-projekt>>
 56. Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost [online]. Aktualizováno 15.04.2009 [cit. 16.04.2009]. Dostupné z <http://opvk.krajjihocesky.cz/files/090414_Prirucka_pro_prijemce_verze_2_final.pdf>
 57. Internetové stránky Centra pro regionální rozvoj ČR [online]. Aktualizováno 11.02.2009. [cit. 17.03.2009]. Dostupné z<
<<http://www.crr.cz/index.php?menu=36>>

58. Internetové stránky Strukturálních fondů EU ČR [online]. [cit. 17.03.2009].
Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/> a z
<<http://strukturalnifondy.cz/cms/>>
59. PRAVDA, ONDŘEJ, Nástroj ISPA – šance pro životní prostředí a dopravu
[online]. Aktualizováno 18.03.2002. [cit. 17.03.2009]. Dostupné z
<<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/analyza/nstroj-ispa--ance-pro-ivotn-prosted-a-dopravu>>
60. ČR vyčerpala finanční prostředky s programu SAPARD [online]. Aktualizováno
28.02.2006. [cit. 17.03.2009]. Dostupné z <<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/r-vyerpala-finann-prostedky-z-programu-sapard>>
61. Internetové stránky Institutu umění [online]. [cit. 17.03.2009]. Dostupné z
<<http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=577>>
62. RAABOVÁ, OLGA. Regionální rozvoj a cestovní ruch – Na co je možné žádat
[online]. Aktualizováno 15.02.2008. [cit. 17.03.2009]. Dostupné z
<<http://www.eurovision.cz/index.php?lang=cz&od=3&odd=Regionalni-rozvoj-a-cestovni-ruch>>

10. Přílohy

10.1. Tabulky přijatých dotací sledovaného subjektu v jednotlivých letech

Tab.1 Přehled přijatých dotací v roce 2002

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	649080	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	191270	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	25170	Úřad práce
Příspěvek na činnost SDH	169000	Krajský úřad
Mzdy pro MŠ a ZŠ	12117800	Krajský úřad
Příspěvek na volby do zastupitelstva obce	98560	Krajský úřad
Dotace od obcí na MŠ	381350	
Celkem	13632230	

Pramen: Interní informace města

Tab.2 Přehled přijatých dotací v roce 2003

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	629800	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	188300	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	24600	Úřad práce
Příspěvek na činnost SDH	140000	Krajský úřad
Mzdy pro MŠ a ZŠ	17114800	Krajský úřad
Volby do senátu parlamentu ČR	41250	Krajský úřad
Kanalizace a ČOV Chodeč	1588000	SFŽP ČR
Dotace od obcí na MŠ	310000	
Celkem	20036750	

Pramen: Interní informace města

Tab.3 Přehled přijatých dotací v roce 2004

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	807500	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	199900	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	137026	Úřad práce
Příspěvek na činnost SDH	108000	Krajský úřad
Mzdy pro MŠ a ZŠ	16770000	Krajský úřad
Příspěvek na zlepšení protipožární ochrany	117150	Krajský úřad
Úprava vzdělávacích programů 7. ročníků ZŠ	16440	MŠMT – OP Roz
Příspěvek na další vzdělávání pedagogů ve školství	56000	Krajský úřad
Hospodaření v lesích – dig. zpracování plánů	11308	Krajský úřad
Volby do senátu parlamentu ČR	89100	Krajský úřad
Volby do Evropského parlamentu	95800	Krajský úřad
Oprava historického objektu radnice – střecha	400000	MMR
Obnova panelových domů	6400000	SFRB
Příspěvek na kulturní akce	6000	Krajský úřad
Celkem	25214224	

Pramen: Interní informace města

Tab.4 Přehled přijatých dotací v roce 2005

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	733600	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	211900	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	48913	Úřad práce
Příspěvek na činnost SDH	107638	Krajský úřad
Obnova nem. kul. Pam. – Bývalý kostel sv. Filipa a Jakuba	250000	MK
Oprava historického objektu radnice – fasáda	244000	MMR
Výměna oken tělocvičny ZŠ	164000	MMR
Příspěvek na veřejnou knihovnu	24000	Krajský úřad
Celkem	1784051	

Pramen: Interní informace města

Tab.5 Přehled přijatých dotací v roce 2006

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	767100	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	225916	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	98250	Úřad práce
Příspěvek na volby do zastupitelstva obce	75000	Krajský úřad
Výměna podlahy tělocvičny ZŠ	141500	Krajský úřad
Kanalizace a ČOV Chodeč – doplatek	176469	SFŽP ČR
Příspěvek na činnost SDH	108675	Krajský úřad
Koncept územního plánu	178500	Krajský úřad
Doprava dětí na dětská dopravní hřiště	3550	Krajský úřad
Příspěvek na volby do PS Parlamentu ČR	94100	Krajský úřad
Obnova nem. kul. pam. – Oprava sochy Sv. Jana Nepomuck	80000	Krajský úřad
Oprava místní komunikace	102000	MMR
Vybudování domu s nájemními byty	2360131	SFRB
Příspěvek na pomůcky a učebnice pro ZŠ	28000	Krajský úřad
Celkem	4439191	

Pramen: Interní informace města

Tab.6 Přehled přijatých dotací v roce 2007

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	757700	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	263342	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	123529	Úřad práce
Povídání o J.V.Kamarýtovi	15000	Krajský úřad
Sborník o J.V.Kamarýtovi	20000	Krajský úřad
Doprava dětí na dětská dopravní hřiště	1760	Krajský úřad
Příspěvek na činnost SDH	90000	Krajský úřad
Příspěvek na oslavy 130. výročí SDH	10000	Krajský úřad
Příspěvek na oslavy 40. výročí otevření nové školy	15000	Krajský úřad
Vytvoření kontaktního místa veřejné správy Czech POINT	50000	Krajský úřad
Oplocení areálu MŠ	279000	MMR
Vybudování domu s nájemními byty	12759869	SFRB
Celkem	14385200	

Pramen: Interní informace města

Tab.7 Přehled přijatých dotací v roce 2008

Účel dotace	Výše [Kč]	Poskytovatel
Návrh územního plánu	129091	Krajský úřad
Obnova nemovité kulturní památky – Mariánský sloup	500000	MK
Příspěvek na hospodaření v lesích	8150	Krajský úřad
Příspěvek na činnost Sboru dobrovolných hasičů (SDH)	126782	Krajský úřad
Příspěvek na vybavení SDH – vysokotlaký agregát	134500	Krajský úřad
Příspěvek na školství (ZŠ a MŠ)	740700	Krajský úřad
Příspěvek na výkon státní správy	272500	Krajský úřad
Příspěvek na volby do zastupitelstev krajů	60000	Krajský úřad
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	11138	Úřad práce
Příspěvek na vytv. příležitosti v rámci veř. prosp. prací	39953	ESF
Celkem	2022814	

Pramen: Interní informace města